

# KRISLAI

"Malygin" Išgelbėtas.  
Šiaurė Nugalima.  
Pirmas Laivas.  
SSSR Atsiekimai.  
Rengiasi Karan.  
Rašo Valstiečio Simus

Pirmas Lietuvių  
Darbininkų Dienraštis  
(First Lithuanian  
Workers' Daily)  
Išėina Kasdien, Apart  
Sežmadienių

# L A I S V Ė

Darbininkai Visų Šalių,  
Vienykite! Jūs Nieko  
N e p r alaimėsite, Tik  
Retežius, o Išlaimėsite  
Pasaulį!

No. 116 Telephone Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtad., Gegužės (May) 18 d., 1933 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXIII, Dienraščio XV

Sovietų Sąjungos ledlaužis "Malygin", netoli Spitsbergeno, buvo užėjęs ant skaly. Daug darbo padėta, bet jis išgelbėtas. Specialė laivų gelbėjimo komisija nutraukė jį ir kitų laivų pagelba pristatė i Berensburg priplauką, Spitsbergene. Pataisė jam pramustą soną, ir 24 d. bal. "Malygin" išplaukė linki Murmansk, o 27-tą dieną jau buvo Murmansk priplaukoje. "Malygin" jūreiviai ir jo gelbėjimo komisija buvo padarę prižadą, kad "Malygin" bus pargabentas i Sovietų Sąjungos priplauką iki Pirmosios Gegužės, ir savo prižadą atliko. 780 mylių kelionę, dalis jūros buvo padengta ledais, "Malygin" atliko i 67 valandas. Ledlaužis "Sedov" tą kelionę atliko i 85 valandas, o "Krassin"—i 68.

Sovietų Sąjunga vis daugiau nugalai šiaurės vandenynus ir gamtines kliūtis. "Krassin" plaukiojo Naujosios Žemės srityje ir perėitęs žiemos metu, apie ką seniau nei mintis i galvą neateidavo. "Sibirakov" atidarė ilgą vandens kelią iš Archangelsko i Vladivostoką.

Sovietų keturi laivai: "Aleut", "Avgard", "Entuziast" ir "Trudfront" ir Leningrado ir per Panamos kanalą nuplaukė i Vladivostoką. Tai laivai medžiojimui ant bangžuvių. Kelyje jie nušovė 20 bangžuvių, kurių viena svėrė 40 tonų. Jie savo kelionę atliko sekmingai, atgabėdami daug tepalo ir tinkamos žuvies mėsos. "Aleut" turi 11,000 tonų įtalpos. Laivai įrengti, kaip koki fabrikai, bangžuvių apdirbimui. Vladivostoke baigia budavoti dar du tos rūšies laivus po 20,000 tonų įtalpos.

1933 metais Vladivostoko medžiojimui bangžuvių laivyno jūreiviai nusprendė sugauti 200 bangžuvių. "Trudfront" tris kartus buvo išplaukę i jūras ir visad su pasisekimu.

Pro "Dnieprostrojau" kanalą iš Chersono i Kijevą jau perplaukė garlaivis "Jan Rudzutak." Tai pirmas garlaivis, atlikęs kelionę. Antras buvo "Dzeržinskij" ir trečias "Čubar." Apie 30 metų atgal, caro laikais, laikraščiai rašė, kad Dniepro porogus niekas nenuagals ir per šimtmečius, kad Dniepro upe neplaukios laivai. Bolševikai i penkioliką metų savo tvarkymo nugalėjo tas kliūtis.

Iš Sarmovos garlaivių budavojimo fabriky išplaukė nauji laivai "Bašcik" ir "Pamiat Petrovskago." Tie garlaiviai plaukia i Maskvą. Jie palaikys nuolatinius reisus tarpe Maskvos ir Ufos miestų.

Japonijos imperialistai skelbia, kad jų karo jūrų laivynas yra prirėngtas karui. Dabar Japonija turi pilnoje tvarkoje devynis šarvuotus, 29 kreiserius, 63 submarinus ir dar 9 submarinus budavojus, taipgi ji turi kelis šimtus naikintojų, torpedinių laivų ir kitokių. Japonijos jūreivių skaičius siekia 80,000, o jūrų orlaivynas turi 700 karo orlaivų.

Jungtinių Valstijų imperialistai padarė visą eilę Japonijai nusileidimų Chinijoje. Amerikos imperialistai dabartiniu laikui visais garais budavoja 10 didelių kreiserių. Dalis jų jau nuleista ant vandens ir apžinkluojami, dalis bus greitai nuleisti ir užbaigti. Taipgi Amerikos imperialistai budavoja visą eilę kitų karo laivų, tas juos ir verčia daryti nusileid-

## So. Sąjungos Mokslininkai Skris i Stratosferą

MASKVA.—Sovietų mokslininkai A. Joffe ir dar keturi birželio mėnesį specialiu lėktuvu skris i oro erdvės—stratosferą. Šie mokslininkai rengiasi iškilti augščiau, negu buvo iškilęs Picard.

## Veteranų Konferencija Sekmingai Atsidarė Washingtone

WASHINGTON.—Washington Auditorium svenatanėje atsidarė veteranų konferencija. Brady pirmininkauja. Tūlas Woods bando ardyti veteranų vienybę. Jis šaukia, kad "valdžia negali atmokėti, nes neturi pinigų." Tai kapitalistų berno giesmė. Ponia Rooseveltienė ir Roosevelto sekretorius Howe apsilankė i veteranų kempę. Ji saldžiuojo, kad apgavus veteranus ir pakrikdžius jų eiles.

## Žodžiais už Taiką-Darbais Rengiasi i Karą

WASHINGTON.—Rooseveltas išleido atsisaukimą i viso pasaulio šalis del "nusiginklavimo" konferencijos, gi tuom pat laiku jo karo laivyno ministeris ponas Swanson reikalauja padidinti karo laivyną ant 119 naujų karo laivų. Swansonas reikalauja, kad būtų paskirta \$230,000,000 budavojimui 89 naikintojų ir 20 submarinų. Šiomet budavojasi 20 naikintojų, 5 kreiserius, 4 submarinus ir 1 orlaivių vežimui karo laivą. Vienas dalykas imperialistų kalbos, o kitas jų darbai.

## Bedarbių Bendro Fronto Konferencija Chicagoje

CHICAGO.—Įvyko bedarbių bendro fronto konferencija, kurioje 71 balsu prieš 18 užgirta bendro fronto šaukimo komiteto pateikta kovos platforma. Socialistų Partijos atstovas Karl Borders buvo nominuotas i komitetą, bet jis nepasieė. Jis priešingas bendram darbininkų klasės frontui, ji pasekė ir kiti socialistai, sabotažuodami vienybės dar-

my, iki jie baigs tuos karo laivus.

Prūseika ir Butkus negali suprasti bendro fronto. Butkus nuolatino stato klausimą: iš kur atsirado bendras frontas? Žinoma, jiems jis ir nereikalingas.

## STREIKUOJANČIŲ FARMERIŲ DAR TEBESITĖSIA ENERGINGA KOVA

MILWAUKEE, Wis.—Kapitalistinė valdžia pašaukė prieš streikuojančius fermerius miliciją ir net raitarijos pulkus. Raitarija užpuolė streikuojančius fermerius ties Shavano miestu ir labai sumušė. Valdžia visus kelius prigruodo ginkluotų mušeikų.

Iki šioliai kapitalistinė spauda šaukdavo, kad Amerikoje kovoja tik ateiviai ir negrai, štai dabar kapitalistinė valdžia veda karą prieš tikrus amerikonus—fermerius, kurie kruvinu prakaitu maitina visus.

Illinois vaistijoje, netoli Woodstock milicija sumušė streikierius ir areštavo 25 jaunus fermerius. Farmeriai laikosi kietai, net moterys ir merginos pikietuoja kelius.

## REIKALE SKOLŲ

Siomis dienomis "Laisvė" turi apmokėti arti \$2,000 skolų. Gi draugijos už spaudos darbus "Laisvė" yra skolingos virš \$4,000. Daugelis draugijų dar nėra atsiseisūšios už spaudos darbus ir skelbimus "Laisvė" dar už žieminius parengimus. Už literatūrą yra labai senų skolų.

Suontėme prašymus apsimokėti jau po keletą kartų ir del to įstaigai pasidarė nuostolių. Bet draugai, kurie davė užsakymus padaryti spaudos darbus, nesi-rūpina atsisteisti.

Draugai, įstaiga pavojuje! Imkite atydon šį atsisaukimą rimtai. Tuojau atsisteikite savo skolas.

Taipgi prašome visų skaitytojų, kurių prenumerats pasibaigė, nieko nelaukiant, atsinaujinti ir tuomi gelbėti įstaigą ir patį dienraštį nuo grėšiančio pavojaus. "L." Administracija.

## Chinija Siūlo Sovietams Nepuolimo Sutartį Japonai Jau prisiartinio Prie Miesto Peipingo

MASKVA.—Aplaikyta pranešimas, kad Nankingo Chinijos valdžia pasiūlė Sovietų Sąjungos atstovui drg. Bogomolovui, kad padarius tarpe šių šalių nepuolimo sutartį. Chinijos valdžia nori, kad Sovietai nepripažintų tokias valstybes, kaip Manchukuo, ir kad Chinų Rytinį Gelžkelį neparduotų. Šis Nankingo valdžios pasiūlymas yra savo rūšies bandymas apgauti Sovietų Sąjungą, nes tai reikštų, kad ir Mongolija ir kitos sritys, atsiskyrusios nuo Chinijos teritorijos, net ir Sovietų Chinija vis turėtų būti skaitoma Chang Kai-sheko teritorijomis. SSSR tokios sutarties nepriims.

Amerikos kapitalistai skundžiasi, kad karas visai paralyžiavo jų biznį, kad jie neša didelius nuostolius.

## Sov. Sąjungos Atsiekimai

MASKVA.—Gorkij mieste per Volgą upę atidarytas didelis tiltas. Totorių respublikoje jau baigta pavasarinė sėja. Apsėta 3,500,000 akry žemės plotas arba planas pravestas 101 nuosimčiu. Kviečių srityje planas pravestas 112 nuosimčiu.

## Austrija Rengiasi Deportuoti 100 Fašistų

VIENNA.—Austrijos valdžia yra areštavus daug vokiečių fašistų ir rengiasi 100 jų deportuoti i Vokietiją. Po to, kaip Austrijos valdžia aplaikė protestą nuo Vokietijos fašistų, tai ji padarė šį sprendimą. Tarp kitų bus deportuotas ir Hans Franck, specialis Hitlerio pasiuntinys.

## Kominternas Sveikina Anglų Nepriklausomą Darbo Partiją

MASKVA.—Komunistų Internacionalas išleido atsisaukimą i Anglijos Nepriklausomą Darbo Partiją ir sveikina ją, kad ji pasitraukė iš parduotikškos II Internacionalo ir artinasi prie Kominterno. Ši anglų partija sudarė bendrą frontą su Komunistų Partija kovoje prieš išnaudotojus. Šios partijos perėjimas kovos metu i Komunistų Partijos pusę rodo jos tarpe pasireiškusį kovingumą, tuom metu, kada Vokietijos socialistai perėjo i fašistų logerį.

## ĮVAIRIOS ŽINIOS

Norfolk, Va.—300 negrų ir baltų darbininkų iš laivų krovėjų laimėjo streiką. Jie streikavo prieš 10 nuosimčių algos nukapojimą ir atgavo.

St. Louis, Mo.—1,000 maisto darbininkų paskelbė streiką išaudotojams prieš nepakeliamas darbo sąlygas ir mažas algas.

San Francisco, Cal.—Žemės drebėjimas buvo jaučiamas Los Angeles ir San Francisco miestuose. Nuostoliai neperdidžiausi.

Berlynas.—Vokietijos fašistinė valdžia rengiasi palaikyti "nusiginklavimo" konferencijoj Sovietų Sąjungos planą.

Helsingfors.—Finlandijos darbininkų klasės išnaudotojai minėjo 15-kos metų sukaktuves nuo nugalėjimo Finlandijos Sovietų valdžios.

Paryžius.—Francijos parlamente plačiai buvo diskutuojama Francijos ir Sovietų Sąjungos prekybos reikalai.

Athens.—Kasinėjant Mycenean kapus, surasta kaulai ir žiedas 1,200 metų senumo pirm dabartinės metaskaitos.

## ROOSEVELTAS ATSIŠAUKIA I VISĄ PASAULĮ NUSIGINKLAVIMO KLAUSIMŲ

Rooseveltas Išleido Atsisaukimą i 54-rias Šalis, Šaukdamas i Nusiginklavimo Konferenciją. Pasiuntė Pakvietimą ir Sovietų Sąjungai. Tai Pirmas Jungtinių Valstijų Tiesioginis Atsikreipimas i SSSR nuo 1918 Metų.

WASHINGTON.—Jungtinių Valstijų prezidentas Rooseveltas išsiuntinėjo 54 šalims specialj atsisaukimą Pasaulinės Ekonominės ir "Nusiginklavimo" konferencijj reikalais. Ekonominė Konferencija įvyks Londone, o "nusiginklavimo" konferencija yra Genevoje.

Rooseveltas savo atsisaukime atžymi, kad nepaisant visų kalbų, pasirašytų prieškarinių "pakty" ir "nusiginklavimo" konferencijų, karo pavojus didelis—budavoja kama tvirtumas, karo laivai, orlaiviai, gaminama sunkioji artilerija, tankai, nuodingi gazai ir kiti pabūklai. Atsisaukime sako: "valdžios tą daro su tikslu praplėsti savo valstybės rubežius lėšomis kaimyniškos šalies." Reiškia, Rooseveltas pripažįsta, kad gaminami ginklai yra ruošiamasi karui ir užpuolimui ant kaimynų. Toliaus jis nurodo, kad iki šiol pasirašytos sutartys pasilieka tiktai ant popieros. Jis šaukia kitas valstybes nesiųsti savo armiją už savo rubežiu. Bet jis užmiršta Nicaragūą ir užtyli Japonijos imperialistų įsiveržimą i Chiniją.

Šis Roosevelto atsisaukimas tiesioginiai išsiuntinėtas visoms pasaulio valstybėms, tame skaičiuje ir Lietuvai. Ji pasiuntė šalies prezidentams arba karaliams. Rooseveltas pasiuntė atsisaukimą ir Sovietų Sąjungos prezidentui M. Kalininiui. Tai pirmas atsitikimas nuo 1918 metų, kad Jungtinių Valstijų valdžia tiesiai atsikreipia i Sovietų Sąjungos valdžią. Pirmąjį Washingtono ponai i Sovietų Sąjungą kreipdavosi arba per kitų šalių atstovus arba per spaudą. Hughes taip atsakė d. Čičerinui, 1923 metais, viešu spaudoje pareiškimu. Kapitalistinė spauda atžymi, kad tai nėra per Jungt. Valstijas pripažinimas Sovietų Sąjungos, bet vis gi Roosevelto artinimas prie tiesioginio koperavimo su SSSR.

Roosevelto atsisaukimas tiesioginiai i Sovietų Sąjungos valdžią Washingtone iššaukė diskusijas. Reakcionieriai tvirtina, kad tas nieko bendro neturi su pripažinimu Sovietų Sąjungos. Gi senatoriai, kurie reikalauja pripažinimo, kaip Borah, tame mato žingsnį prie pripažinimo. Borah sako:

## DRASKŪNŲ "DRAUGIŠKUMO" VIZITAS

WASHINGTON.—Jungtinių Valstijų imperialistai nusprendė, kad Azijos laivyno komandierius vyktų kreiseriu "Houston" i Japoniją "draugiškumo" tikslais.

London.—Tautų Lyga man, kad reikia suaukti konferencija pereito karo skolų reikale.



LAIŠVĖ, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVĖ, Inc., Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:

United States per year \$5.00 United States, six months \$2.50 Brooklyn, N. Y., per year \$7.00 Brooklyn, N. Y., six months \$3.50 Foreign countries, per year \$7.00 Foreign countries, six months \$3.50 Canada and Brazil, per year \$5.00 Canada and Brazil, six months \$2.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Roosevelto Pareškimą Perskaicius

Vakar, šitoj pat vietoj, mes minėjome, kad prez. Rooseveltas ruošia "visam pasauliui" pareškimą. Šiandien jau galima apie jį pakalbėti, nes tas pareškimas, kuomet mūsų vkarykščias dienraščio numeris ėjo į spaudą, buvo siuntinėjamas 54 valstybėm.

Pareškimas įdomus labiausiai tuo faktu, kad jis labai viliojingas. Nereikia manyti, kad Rooseveltas nežino, ką daręs. Ne! Jis gudriai moka manėvruoti, idant paslėpus jankių imperializmo tikruosius tikslus. Visas nelgas pareškimas kalba apie taiką; faktinai grąšina tom valstybėm, kurios nesilaikytų taikos ir nebandytų prieiti prie tarptautinio susitarimo užtikrinimui taikos. Pareškimas, pavyzdžiui, skelbia, kad nei viena šalis neturi "siųsti jokių ginkluotų pajėgų per savo rubežius," į kitas šalis.

Tai būtų nebloga, jei to kiekviena šalis laikytųsi. Būtų dar geriau, jei to laikytųsi Roosevelt atstovaujamas Jungtinių Valstijų imperializmas! Bet ką matome tikrovėj? Mes matome Amerikos pėstininkus ir marininkus Činijoj. Mes matome Amerikos ginkluotas pajėgas respublikoj Haiti, Karibėjos juroj. Filipinų salose taisomos tvirtovės ir palaikoma milžiniškos ginkluotos pajėgos. Šitie keli pavyzdžiai aiškiausiai parodo tą veidmainingumą, kuris pasireiškia Roosevelt pareškime.

Toliau: "Nusiginklavimo konferencijos galutinu tikslu turi būti visiškai panaikinimas visų ofensyvių ginklų! Tuojautiniu uždaviniu turi būti gerokas sumažinimas tų šitų ginklų ir panaikinimas kitų." Gerai, bet ką daro Jungtinės Valstijos? Karinių ginklų fabrikai šiandien dirba visu smarkumu. Be to, Jungtinių Valstijų amunicijos ir karinių ginklų gaminimo magnatai siunčia Japonijai užpuolimo ginklus, kuriais tos šalies armijos terioja nualintą Činiją!

Kur čia logika! Dar toliau: "Jei bile stipri šalis atsiskakys dalyvauti su kitu ištikimumu šitose sujungtose pastangose del pasiekimo politinės ir ekonominės taikos Genevos ir Londono konferencijose, progresas gali būti sulaukytas ir galutinai užtvertas. Tokiam atsitikime, civilizotas pasaulis, jieškąs abiejų formų taikos, žinos, kur glūdi atsakomybė del nepasisekimo."

Bet ką Rooseveltas ir jo "civilizuotas pasaulis" darys su tokiom šalim, katros atsiskakys "ištikimai" dalyvauti konferencijose? Spėką vartos? Karą pradės prieš jas? Ką Rooseveltas ir jo "civilizuotas pasaulis" šiandien daro su Japonija, kurios armijos siekia Pekino, buvusios Činijos sostinės; kuri, nepaisydama visokių Kellogg Pakto, visokių Tautų Lygos sutarčių, veržiasi į Činiją vis giliau ir giliau, plėsdama ir vergdama milijonus činiečių? Nieko nedaro! Nieko negali padaryti!

Ką Rooseveltas ir "civilizuotas pasaulis" šiandien gali padaryti su Paragvajum, kuris paskelbė karą Bolivijai? Nieko!

Kokis gi ištikrųjų šito Roosevelt pareškimo yra tikslas? Jo tikslas, visų pirma, kėri tame, kad parodžius pasauliui Amerikos imperializmo neva taikos troškima, neva nenorėjimą karo. Tai lošimas taikos angelo rolės laikotarpj, kuomet kapitalistinis pasaulis pasmirdęs paraku! "Daily Workeris" labai teisingai pasakė, kad Rooseveltas išleido į pasaulį "taikos pareškimą, kuris atsiuoda paraku."

Niekuomet pasaulis nebuvo taip arti naujo imperialistinio karo, kaip šiandien. Francija pasirengusi bile valanda užimti dalį Vokietijos; Lenkija tą patį mena padaryti su Daniją. Kruvinasis Vokietijos fašizmas dūksta ginklavimosi karštilige. Genevos tarptautinė nusiginklavimo konferencija, dirbusi arti metus, niekų gero nepadarė; nieko teigiamo nenutarė. Už kelių savaičių šaukijama Londono ekonominė konferencija, veikiausiai, padarys tą patį, ką padarė eilė tokių konferencijų—fiasko! Rooseveltas tai puikiai supranta. Amerikos imperialistai, ilgai stovėję nuošalyje Europos politinio pinklyno, tiktai kaip stebėtojai, gerai numato, kad ilgiau taip negalima laikytis: reikės stoti į karą, kuomet jis iškilis. O kad stoti, tai reikia stoti ne kaipo karo šalininkais, bet neva taikos nesėjais—taikos, pakabintos ant ginklo!

Štai pati esmė Roosevelt pareškimo! Beje, šiuo tarpu prez. Rooseveltas matė reikalo pasiųsti tiesioginiai šį pareškimą ir Sovietų Sąjungai. Tai pirmas toks atsitikimas. Tuomi, aišku, Washingtonas pripažįsta Sovietų Sąjungą, ko iki šiol jis nusidavė nematęs. Tuli spėja, kad greitai laiku Washingtonas bus priverstas formaliai pripažinti Sovietų Sąjungą.

Jei imperialistams (iskaitant ir Washingtoną) ištikrųjų rūpėtu taika ir nusiginklavimas, tai jie turėjo priimti Sovietų Sąjungos prieš kelis metus pasiūlytą nusiginklavimo planą, kuri patiekė Litvinovsai. Tai buvo konkretus, aiškus ir apimtas visuotiną nusiginklavimą!

APŽVALGA

Patys Sau Per Veidą!

Bostono "Darbininko" rašytojai nusikalba nei šiaip, nei taip, kuomet jie imasi rašyti apie Sovietų Sąjungą. Andai minėto laikraščio vienas klebonėlis ir vėl priplepėjo apie "bolševikų žiaurumus" tiek daug, kad, perskaicius rašinį, žmogus manai, jog Sovietų Sąjungoj iš 165 milijonų gyventojų nepasiliko nei vieno: visus nelabieji bolševikai išžudė.

Paskui tasai rašytojas nusmailina viską sekamai:

Bežbožnikų agentai stovi prie bažnyčių durų ir uoliai užsirašinėja visus darbininkus, einančius į bažnyčią, kad paskui juos iš darbo išvartyt.

Reiškia, visi darbininkai (probaštėlis čia suklypo, kadangi Sovietų Sąjungoj darbininkai, kaip pažangiausi piliečiai, labai retai bažnyčias lanko), kurie lanko bažnyčias, bus išmesti iš darbu. Toliau:

Bet nežiūrint tokių barbariškų bedieviškios inkvizicijos priemonių, per šias Velykas Rusijos bažnyčios buvo pilnos žmonių ir visos jų eilės stovėjo lauke, nors ta dieną smarkiai snigo. "Bežbožnikai" kremta sau nagus iš pagiežos, kad Rusijos laudis ir net jaunimas, auklėjamas bedieviškose kazarmėse, nenori pamesti tikėjimo.

Sulyg "Darbininku," tai šitie visi žmonės, kurie lankėsi bažnyčiose, bus išmesti iš darbo! Tik nelabai senai tas pats "Darbininkas" plepėjo, būk Sovietų Sąjungoj visos bažnyčios uždarytos; paskui skelbė, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė šaudanti kiekvieną žmogų, einantį į bažnyčią; paskui, kad visi ten kunigai jau iškarti; dar vėliau, kad ten žmonės badu baigia išmirti. Dabar jau tauškia kitas pasakas.

Argi gali mastas žmogus rimtai su tokiomis plepėtojais skaitytis?!

Plepa Tą Pačią Malimalienę

Pacitavęs "Laisvės" straipsnio dalį apie hitleriečių deginimą marksistinių knygų Berlyne, Grigaitis iškepė ištisingą mali-maliene, kurioje, tarpe kitko, sako:

Leninas nedegino knygų ant laužo. Bet sovietų valdžios "svietimo" komisaras prieš kelis metus paskyrė tam tikrą komisiją, kuri "išvalė" viešuosius knygynus ir mokyklų bibliotekas, išimdama iš jų visas "trepnas" bolševikams knygas. Savo laiku buvo spaudoje paduoti ilgiausi sąrašai tu knygų, kurias bolševikų valdžios komisija pripažino "kenksmingomis" ir pašalino iš bibliotekų. Tenai buvo minima ne tik Biblija, bet ir kai kurie veikalai "pacifisto" Tolstojaus, daugelis raštų Plechanovo, Kautskio ir įvairių kitų garsių rašytojų.

Kame jis čia mato analogiją tarpe Hitlerio ir bolševikų? Išėmimas iš bibliotekų reakcingų monarchistinių, aiškių už-kapitalistinių knygų ir raštų yra juok vienas dalykas, o deginimas Markso-Lenino ir net tokių

rašytojų, kaip Upton Sinclairio ir kitų raštų,—deginimas ant laužo!—yra visai kitas dalykas. Bet apjakes komunistų nepakentimų, Grigaitis klausia: "Tai kokis gi yra principialis skirtumas tarpe bolševizmo ir hitlerizmo?" Jei Grigaitis to principialio skirtumo nemato, tai, žinoma, čia ne mūsų kaltė, bet kaltė, turbūt, tam tikrų aplinkybių, kurios padarė Grigaičio protavimą blaiviau.

Tiesa, kad Sovietai išmėtė į šiukšlyną visas monarchistines ir religines knygas (pav. bibliją). Tiesa ir tai, kad ir Kautskio raštai, atsukti prieš revoliucinį darbininkų judėjimą ir giną kapitalizmą yra pašalinti iš mokyklų ir kitur. Bet Kautskio raštai, pagaminti tuomet, kada jis dar buvo Markso pasekėju, yra palikti. Plechanovo raštai, nors jis buvo ir mėševikas, palikti taip jau. Tolstojaus raštai ne tiktai palikti, bet juos Sovietai išleido naujaj, populiarej laidoj. Sovietų Sąjungoj išvartyta iš mokyklų ir bibliotekų raštai monarchistiniai ir reakciniai, smerkijai revoliucinį darbininkų judėjimą ir giną išnaudojimo sistemą.

Sovietai panašiai pasielgė, kaip visose šalyse elgiasi buržuazija, kurią Grigaitis gina visomis pajėgomis. Šiandien, nepaisant kurioj buržuazinėj šalyj būsi, nerasi Lenino raštų bibliotekose ir mokyklose; jie iš ten išmesti. Daugelyj kraštų; ir Markso raštai uždrausti platinti ir laikytis namuose. Grigaitis, veikiausiai, norėtu, kad Sovietų Sąjungoje leistų kontr-revoliucionierių raštus ir jais maitintų darbininkus. Jis, žinoma, to nesulauks.

Manome, kad Grigaitis dabar supras mūsų padarytą skirtumą: Hitleris degina Markso-Engelso-Lenino raštus—raštus, rodančius milijoninm darbo žmonių masėm kelią į laisvę; Hitleris juos degina viešai, didesnei paniekai ir, tolydžio, iššaukdamas griežtesnį kerštą iš milijoninių darbininkų masių. Todėl Hitleris, ar Grigaitis nori ar ne, bus priverstas atsiskaityti su revoliuciniu darbininkų judėjimu, nes tas judėjimas nėsulė komas, nes tas judėjimas turi milijonnam pavęgtų darbininkų atėitį.

Iš kitos pusės, Sovietai išmėtė laukan iš mokyklų ir bibliotekų buržuazinius ir priešdarbininkiskus raštus, rašytus tų žmonių, kurie bando palaikyti jau atgyvenusių tvarką, kapitalistinę tvarką. Ta tvarka Sovietų Sąjungon jau nebesugrįš. Tos tvarkos dienos suskaitytos ir visam pasaulj. Štai, kokis yra skirtumas, ponas Grigaiti!

Lima.—Peru valdžia mano, kad galės likviduoti karą su Colombija ir išrūšti dešrybų keliu savo tarpe ginčus.

Diego Rivera, Jo Vėliausias Kūrinys Ir Mūsų Paziūra į Tai

Meksikietis tapytojas-artistas Diego Rivera buvo pasamdytas Rockefellerių šeimos nupiešti jų būdinkę—Rockefellerio Centre—kūdziams! Panaši kova tarpe menininkų ir samdytojų virė visoj eilėj kraštų. Benvenuto Cellini, žymus viduramžių italas auksininkas ir skulptorius, tokių "nesusipratimų" turėjo ir su popiežiais, ir su karaliais, ir kunigaikščiais. Turėjo nesusipratimų ir Leonardo da Vinci. Mykolą Angelo, vieną iš didžiųjų šepetėlio artistų, popiežius Julius II aptaisė lazda per pečius. Nesipriešindavo ir nesipriešina išnaudotojų klasei tiktai taip vadinami "artistai," kurie ištikrųjų nėra jais, arba kuriems pinigais—viskas; kurie pasirengę už dolerį parsiuduoti su siele ir kūnu, užsimerkdami prieš tą neteisybę, prieš tą skurdą, prieš tą meno pamėigimą, kuris išplaukia iš esamosios išnaudojimo sistemos!

Bet seniau, kuomet dar nebuvo revoliuciniai-samoningo proletariato, artistai, jei ir pasišiaušdavo prieš savo ponus, jie darydavo tai individualiai, neturėdami savo pusėje organizuotų samoningų talkininkų. Šiandien kitaip: darbininkų klasės samoningiausiai dalis, revoliucinė dalis, komunistai, yra tampriai susiriję su pažangiaisiais artistais, menininkais, kadangi savoj jausmus šepetėliu, plunksna ir kitais įvairių meno šakų reikalingais įrankiais, jei jųjū, kūriniui nepatinka esamai išnaudojimo ir pavęgtų sistemai.

Tiesa, kapitalistinėj sistemoj gyvenas, sakysim, tapytojas, gali gaminti paveikslius tokius, kokius jis nori, bet tuomet, jei tie paveiksliai neatsitiks išnaudotojų "skoniui," menininkas turi badauti, nes už jo darbą niekas neapmokės. Darbininkų klasė biedna, pinigų neturi tokiems tikslams. Be to, nematys tokis kūrinys ir puošnių muziejų, kurie yra išimtinai valdančiosios klasės rankose. Tas pats su skulptūra, tas pats su muzika. Kiek tiek yra lengviau proletariniam rašytojam, kadangi jų kūriniųj visumet yra priėnamėsnį plačiosioms darbininkų masėm savo kaina. Todėl proletarinis rašytojas-artistas gali drąsiau savystoviai darbuotis.

Bet ir tarpe proletarinų rašytojų ir buržuazinių knygų leidyklų dažnai surandame aštrių susikirtimų vyriausiai del turinio, kuris nukreiptas prieš esamą sistemą. Juo rimtesnių panašijų susirėmimų matom tarpe pažangesnių novelistų su judamųjų paveikslių karaliais, kurie neretai bando iš geriausios novelės padaryti kinui paprastą buržuazinį jovalą. Taip antai, tik neseniai, matėme Theodorą Dreiserį, vieną iš žymiausiųjų moderniškių rašytojų,

bylinėjantis su judamųjų paveikslių tūla kompanija del jo "An American Tragedy" veikalo sukoneveikimo, kuomet jis buvo pritaikytas judžiams! Panaši kova tarpe menininkų ir samdytojų virė visoj eilėj kraštų. Benvenuto Cellini, žymus viduramžių italas auksininkas ir skulptorius, tokių "nesusipratimų" turėjo ir su popiežiais, ir su karaliais, ir kunigaikščiais. Turėjo nesusipratimų ir Leonardo da Vinci. Mykolą Angelo, vieną iš didžiųjų šepetėlio artistų, popiežius Julius II aptaisė lazda per pečius. Nesipriešindavo ir nesipriešina išnaudotojų klasei tiktai taip vadinami "artistai," kurie ištikrųjų nėra jais, arba kuriems pinigais—viskas; kurie pasirengę už dolerį parsiuduoti su siele ir kūnu, užsimerkdami prieš tą neteisybę, prieš tą skurdą, prieš tą meno pamėigimą, kuris išplaukia iš esamosios išnaudojimo sistemos!

Bet seniau, kuomet dar nebuvo revoliuciniai-samoningo proletariato, artistai, jei ir pasišiaušdavo prieš savo ponus, jie darydavo tai individualiai, neturėdami savo pusėje organizuotų samoningų talkininkų. Šiandien kitaip: darbininkų klasės samoningiausiai dalis, revoliucinė dalis, komunistai, yra tampriai susiriję su pažangiaisiais artistais, menininkais, kadangi savoj jausmus šepetėliu, plunksna ir kitais įvairių meno šakų reikalingais įrankiais, jei jųjū, kūriniui nepatinka esamai išnaudojimo ir pavęgtų sistemai.

Tiesa, kapitalistinėj sistemoj gyvenas, sakysim, tapytojas, gali gaminti paveikslius tokius, kokius jis nori, bet tuomet, jei tie paveiksliai neatsitiks išnaudotojų "skoniui," menininkas turi badauti, nes už jo darbą niekas neapmokės. Darbininkų klasė biedna, pinigų neturi tokiems tikslams. Be to, nematys tokis kūrinys ir puošnių muziejų, kurie yra išimtinai valdančiosios klasės rankose. Tas pats su skulptūra, tas pats su muzika. Kiek tiek yra lengviau proletariniam rašytojam, kadangi jų kūriniųj visumet yra priėnamėsnį plačiosioms darbininkų masėm savo kaina. Todėl proletarinis rašytojas-artistas gali drąsiau savystoviai darbuotis.

Bet ir tarpe proletarinų rašytojų ir buržuazinių knygų leidyklų dažnai surandame aštrių susikirtimų vyriausiai del turinio, kuris nukreiptas prieš esamą sistemą. Juo rimtesnių panašijų susirėmimų matom tarpe pažangesnių novelistų su judamųjų paveikslių karaliais, kurie neretai bando iš geriausios novelės padaryti kinui paprastą buržuazinį jovalą. Taip antai, tik neseniai, matėme Theodorą Dreiserį, vieną iš žymiausiųjų moderniškių rašytojų,

go Riverai augštą vietą: pastatė jį direktorium Meksikos Nacionalės Meno Akademijos. Ta pati valdžia paleido savo reakcines pajėgas darban prieš Meksikos kovinguosius darbininkus: kalino juos, kankino, šaudė. O Diego Rivera, būdamas valdžioje, nepareiškė nei mažiausio protestėlio!

Tuo laiku Meksikoj Washingtono valdžios ambasadorium buvo garšusis Morrow, Morgano partnerys. Nebuvo jam perbrangu niekas, kub tik jis galėjo papirkti tų laikų Meksikos valdininkus ir artistus, kad per juos galėjus "suartinti" abi šalis naudai Wall gatvės. Robert Minor nurodo, kad Morrow ypačiai nepasigailėjo pagerbimų ir visokių medžiagiųjų gerybių kada tai buvusiam šitam revoliuciniam artistui. Ir nuo tada Rivera iš darbininkų ir valstiečių artisto patapo Morgano, Rockefellerių ir Fordų artistu. Amerikoje jis visur buvo suttikas išskėstomis rankomis. Nebūtų Jungtinių Valstijų plutokratai Diego Riveros samdė ir mokyėje geras sumas pinigų, jei jis būtų stovėjęs, kaip stovėjo prieš kelis metus, Meksikos Komunistų Partijoj, jei jis būtų, podraug su Meksikos pavergtais ir iki kaului išnaudojamais valstiečiais ir darbininkais, vedęs kovą prieš Meksikos kapitalistų klase ir Jungtinių Valstijų imperialistus! Drg. Minor teisingai sako:

Diego Rivera, tapydamas Rockefelleriui, buvo apleidęs Komunistų Partiją; Diego Rivera jau nebuvo revoliucionierius. Bet jis neturėjo nieką kitą Rockefelleriui parduoti, kaip tiktai savo talentą, ir lavoną savo senos meilės ir neapykantos. Rockefelleris, kaip ir Morganas, pažadėjo jam laisvę piešti realybę, kaip jis suprato ją, ir podraug pažadėjo jankių dolerius. Bet nebuvo kas tapyti. Tuo būdu ant Rockefellerio svetainės sienos, iš po Riveros šepetėlio, išėjo darbininkas, negras ir kareivis—jū rankos suvienytos pasaulio revoliucinės Komunistų Partijos—Lenino.

Kuomet Rockefelleris pamatė tai, jis sudrebėjo, kadangi tokis paveikslas pranašauja mirtį sistemai, kurią jis atstovauja; sistemai, kurios pats Rockefelleris yra savotišku simboliu. Tuo met jis sulaukė tolimesnį darbą, nėsigailėdamas jam dolerių, kad ir už nebaigtą darbą. Tuo būdu šis incidentas patampa politiniu dalyku.

Kairėsnieji artistai ir protautojai kiekvienas piktinasi tokiu išnaudotojų žygiu. Neabejotina, tas atidarys ne vienam žmogui akis; žmogui, kuris iki šiol manė, kad čia laisva šalis, kad kiekvienas artistas gali išreikšti, ką jis nori, raštu, žodžiu, šepetėliu, plunksna arba kateiliu.

Šis incidentas aiškiai pavirtina komunistų nurodymus, kad klasinėje visuomenėj ir dailė-menas yra partvyška: išnaudotojų ir išnaudojamųjų. Kas tam netikėjo, gal šis įvykis įtikins su Wall gatve, suteikė Die-

R. Mizara.







FIODOR GLADKOV

Vertė D. M. SOLOMSKAS.

# CEMENTAS

(Tąsa)

—Atsisėsk geriau—nesuėsiu,—tarė jis. —Drauge Badin, aš nesibijau tavo dantų: mes gi viens kitą gerai pažįstame.

Vaziavo jie kloniu tarpe kalnų, žiūrėdami į medžius ir šniokščiantį upelį. Tylėjo. Bet Daša jautė, kaip įkaitusiai kvėpavo Badinas. Jis tą norėjo paslėpti kodydamas. Ji jautė, kad jis kovoja su savimi, jis smarkus ir patraukiantis; jo akys klaidžiojo. Jeigu jis dabar nesimes ant jos, tai tą padarys kitą kartą. Ji tą jautė ir kovojo su didėjančia baime. Jeigu dabar jis tą padarys, tai Daša negalės kovoti prieš jį. Vežimas siubavo ant duobėto kelio. Griovius tarpe kalnų buvo trijų verstų ilgio. Kelias vietomis lygus, vietomis duobėtas. Ten priešakyje turi būti kazokų sodžius, pilnas gražių sodų.

Kalnai buvo augšti: tartum norėdami pasiekti patį dangų, kilo jie į padebesius. Ir jų viršūnės ir šonai tartum liepsnojo nuo saulės spindulių, o ant išsikūsiusių uolų atsimušė saulė, ir jos atrodė, kaip įdegtas metalas. Apačioje ir girioje tęsėsi rūkai, kaip ant jūrų. Ir dangus, ir giria, ir upė atrodė, kaip balti ledų susikuopimai. Miškas žemas, tankūs krūmai nepereinami, susisukę. Priešakyje kelio visai nesimatė: jis tankiai sukinėjasi apie uolų išsikūsimus. Žiūri į priešakį—giria, krūmai, susisukimai, akmenys—dykuma. Vietomis vanduo veržiasi iš kalno ir ritasi žemyn, puldamas ant akmenų ir aptėkšdamas medžių šakas. Oh, kokis didelis kalnų augštumas! Daša negalėjo matyti jų viršūnių ir ji susitraukė kampe, kaip mergaitė. Giria, tankumynas, ten visoki plėšikai susisuko sau lizdus—žvėris ir žmonės.

Draugas Jegorovas susitraukė. Jo akys tankiai bėgiojo; jis dairėsi.

—Drauge pirmininke, be reikalo nepasiėmė raitų raudonarmiečių. Žmogūdzijų gauja gali visai mus sunaikinti. Čionai jų yra tiek ir tiek. Klaidą padarėte, drauge Badin,—kalbėjo vežėjas.

Daša prisiminė, kur ji matė tokias akis. Tiesa, daug asaronis papildusių akių ji matė baltųjų kankinimo urvuose. Badinas, tylus, diktas, degantis nuo karščio, drebantnis nuo Dašos palytėjimo, bekratant vežimui, drąsus ir nenusimenantis, sėdėjo ramiai. Kodel jis taip įraudęs, ar del to, kad pavojus tarpkalnėje, ar del to, kad Daša taip arti? Ir kaip gali Jegorovas bijotis kokių valkatų, kada Badinas taip drąsus ir galingas? Daša sėdėjo ramiai; iš vienos pusės, ji jo bijojosi, o iš kitos — raminosi jo drąsumu.

Badinas, nusijuokė ir, pažiūrėjęs į Jegorovą, tarė:

—Baimė yra didžiausias priešas. Drauge Jegorov, žinok savo darbą, laikyk gerai vadeles ir botagą. Kelias—yra gana geras.

Jegorovas susirietė, tartum nuo smūgio. Jis jau balsiai neakstino arklus, bet tik-tai vadelių pagelba; o šiaip dairėsi ir labai nerimavo.

Pravažiavo dar apie verstą kelio. Daša jautė, kaip Badinas kovojo patsai su sa-

vimi. Jis giliai atsiduso ir visas prisispaudė prie jos. Viena ranka apkabino jos pečius, o antra—pilvą.

—Drauge Badin... Drauge Badin, nedirsk... Badin, atitrauk savo rankas... Tai gėda...

Jis nusišypojo, karštai kvėpuodamas.

—Priešingai, aš tame labai drąsus ir nematau jokios gėdos. Mes—gera ir tvirta pora, ir mums netinka nuduoti veidmainius ir kalbėti kvailias frazes. Daša, mesk tą į šalį. Tu juk žinai, kad aš niekadęs nepasitraukiu kovoje. Ir ką aš noriu padaryti, aš padarysiu... ir kovoje aš panaudoju visas priemones.

Daša susitraukė, kad pasiliuosuoti nuo jo rankų, bet vos jai sudėjęs Badinas dar tvirtiau ją prispaudė prie savęs. Jis pradėjo begaliniai karštai kvėpuodamas bučiuoti. Daša jautė, kaip jo kraujas bėgo gyslomis. Į tai atsakydamas atėjo jai moters pageidavimas, pasitenkinimo sujudimas ir kartu baimė...

Staigiai patraukė juos pirmyn. Susiubavo giria ir tartum virto akmenys. Daša matė, kad Jegorovas pradėjo svyruoti iš šalies į šalį ir kaip maišas nusirito pro pirmutinį ratą. Tuom kartu Badinas atšoko nuo Dašos, pagriebė vadeles ir jomis užsi-mojo. Arkliai pasileido pasitusiai pirmyn.

—Sustok! Rankas augšty! Pakliūvotė jūs, kalės vaikai!

Iš krūmų, pro uolas lindo vienas paskui kitą čerkesų ir kazokų drabužiuose vyrų su šautuvais rankose. Ji matė blygancias jų akis. Tai akys, kurios degė neapykanta. Matė, kaip kazokas nutvėrė arklus už pavadės, spjaudėsi ir staugė, rodydamas retus ir smailus, kaip katės, dantis. Tuom momentu Daša spėjo surikti tiktai vieną žodį:

—Vaziuok!—suriko ir iš vežimo, šoko tiesiai ant kazoko. Parpuolė abu į griovį, ant žvyro. Tuojaus jų prispaudė didelė jėga, tartum ant jos užgriuvo kalnas. Ar ją mušė, nepamena; buvo šūviai—ir to nežino, tartum ją įmetė į vandenį susuko, ir ji negalėjo nieko suprasti, kas darosi. O kada ji atsipeikėjo, tai pastebėjo, kad stovėjo prie uolos; prieš ją buvo visia plėšik-gauja, dvokė nuo jų prakaitu; jie suko jai rankas ir rovē plaukus rėkdami: —Boba! Velnio boba! Kalė, durkrite durtuvu jai į pilvą!

Vežimo ir Badino nebuvo, tik toluoje girdėjosi arklių trypimas, tartum akmenis vertė. Daša išgirdo tą arklių trypimą ir tuojaus atgavo pilną sąmonę:—draugas Badinas ten... draugas Badinas ištrūko. Skersai kelią, prieš Dašą, kruvina galva, barzda ir koja gulėjo Jegorov. Jo kepurė ant kelio sumindžiota. Už uolos trypė ir prunkstė arkllys. Ten ir iš ten bėgiojo kazokai.

—Veskite čionai! Kokį ten velnią darote? Veskite!

Jie Dašą privėdė prie to kampo: vienas kazokas pridėjo ranką prie kepurės ir at-reportavo:

(Daugiau bus)

## HARTFORD, CONN.

Ponai ir Ponios Išsigando Raudono Stulpo. Waterbury Išvažiavimas; Lietuvių Jaunuolių Parengimas

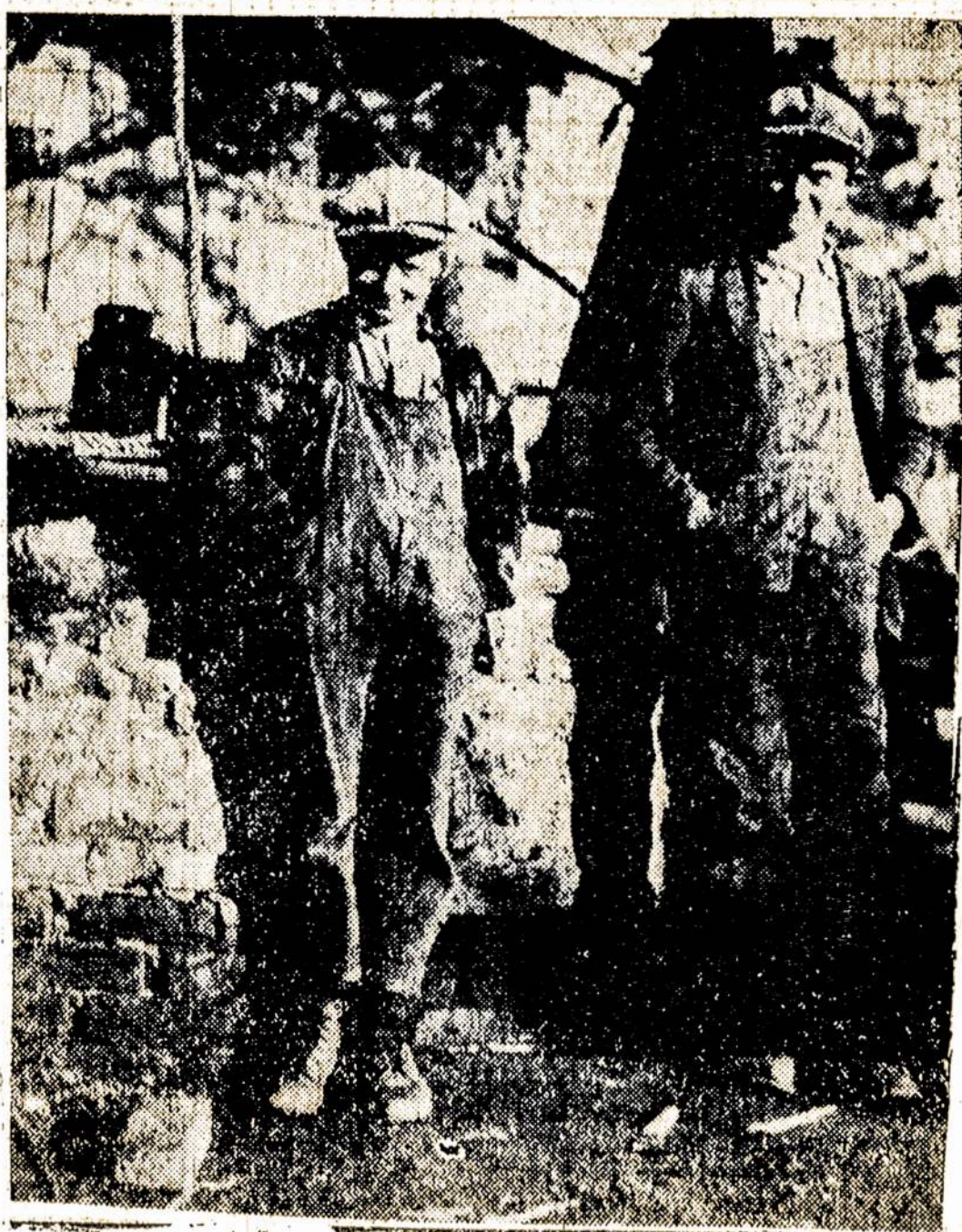
Siemet čia baigtas budavoti naujas pašto namas. Namas iš pilkų akmenų, prie namo iš priešakio įkastas augstas stulpas del Amerikos buržuazinės vėlavos. Pabaigus namą, del grožės ir pritaikytos namo spalvos, kaip architektai sako, stulpas turi būt raudonas ir jį numaliavo raudonai. Rodos, nieko nėra baisaus. Bet ar nepradės reakiniai elementai protestuoti savo susirinkimuose ir per spaudą? Stulpas turėjo būt permaliavotas kita spalva, nepaisant, iš Chicago; dainuos visi Con-

necticut valstijos liet. darb. chorai ir, kaip teko patėmyti "Laisvėje," dalyvaus Bridge-porto, Conn., LDS Youth Branch sportininkų tymas. Hartforde ALDL 68 kp. ir Laisvės Choras išrinko komisi- sija organizuoti busus. Busai jau nusamdyti net keli; va- žiavimas labai pigus: į abi puses kainą tik 60c. Visi draugai, užsisakykite vietas busuose. Iš Hartfordo į mini- mą pikniką turime nuvykti nemažiau kaip tarp 300 ir 400 žmonių. Visi, kurie važiuosit, užsisakykite vietas, nes pa- baigoj vietų prietruks, o pasi- likę namie turėsite didelį ap- gailestavimą.

Waterbury Didelis Išvažiavimas. Jį rengia ALDL 3- čias, ALPM Sąjungos 4-tas, L DSA 8-tas ir Lietuvių Darbi- ninkų Susivienijimo 5-tas Ap- skričiai, birželio 4 d., Lietuvių Darb. Parke, ant ežero kran- to, Waterbury, Conn.; pradžia 12 val. dieną. Programa bus įvairi. Kalbės iš "Vilnias" re- dakcijos sugrįžęs R. Mizara, iš Chicago; dainuos visi Con-

necticut valstijos liet. darb. chorai ir, kaip teko patėmyti "Laisvėje," dalyvaus Bridge-porto, Conn., LDS Youth Branch sportininkų tymas. Hartforde ALDL 68 kp. ir Laisvės Choras išrinko komisi- sija organizuoti busus. Busai jau nusamdyti net keli; va- žiavimas labai pigus: į abi puses kainą tik 60c. Visi draugai, užsisakykite vietas busuose. Iš Hartfordo į mini- mą pikniką turime nuvykti nemažiau kaip tarp 300 ir 400 žmonių. Visi, kurie važiuosit, užsisakykite vietas, nes pa- baigoj vietų prietruks, o pasi- likę namie turėsite didelį ap- gailestavimą.

Lietuvių Jaunuolių Parengimas. Draugai, tai veikiausiai



Darbininkai jaunuoliai išvaryti į Roosevelto vergijos darbus—girių "kempes".

paskutinis svetainėje parengi- mas šį pavasarį, bet ir labai svarbus ir svarbiam tikslui.

Taigi, nepaisant, koks bus oras, kad ir liepos mėne- sio šiluma būtų, betgi, visi draugai, dalyvaukite tame pa- rengime. Šis jaunuolių pa- rengimas, tai naujai prade- dančios organizuotis Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Jaunuolių Kuopos.

Parengimas įvyks sekantį sekmadienį, gegužės 21 d., 59 Park St.; prasidės užkandžiai- vakarienė; po vakarieni bus šokiai. Įžanga suaugusiems 25c., jaunuoliams tik 10c. Visi, kurie turite jaunuolių, atsives- kite ir juos. Mes tikimės, kad visi mūsų draugai dalyvaus. Pasimatysime nedėlioje, 59 Park St.

J. Z.

## WATERBURY, CONN.

Visko po Biskį

Birželio (June) 4 d. visų keturių apskričių naudai įvyk- sta išvažiavimas Lietuvių dar- bė Waterbury, Conn. Tai dar pirmas bus šio sezono išvaži- avimas. Jo programa bus plati ir įvairi. Išvažiavimas bus taipgi skaitlingas svečiais iš įvairių valstijų ir miestų.

Girdjisi žalingos kalbos prieš žydų tautą, kad esą žydai kal- ti už dabartinę bedarbę ir skurdą; jie esą didž. ausi čia kaltininkai; sako, mažai moką žmonėms, samdą vaikus, o su- augusius paleidinėja iš darbų. Kai kurie patriotiški politikie- riai arba jų suklaidinti žmonės nušneka net taip fašistškai, kad "reikėtų žydus iškarti." Jiems mes, žinoma, aiškiname, kad nereikia vien žydus kal- tinti, bet visą kapitalistinį su- rėdymą. Juk nežiūrint, kokios tautos būtų kapitalistas, kuris samdo darbininką, jisai jį iš- naudoja, kiek tik gali labiau- siai. Tiktai pašalinus šią sis- temą, pranyks ir išnaudoji- mas. Čionai aišku, kad pa- triotai suziniai veda agitaciją prieš žydus.

Serga draugas P. Bokas nuo gegužės 1 d. Jis turėjo mažą operaciją ant kojos.

Drg. M. Svinčunienė susir- go gegužės 5 d.

Drg. Petras Liktoraits ser- ga ir su gydytojų patarimu važiuoja į Lietuvą; girdėjau, kad gegužės 19 d. išvažiuos. Linkėtina draugai laimingos kelionės ir pasveikti, kad su- grįžęs atgal vėl galėtų dar- buotis delei darbininkų labo. Drg. P. Liktoraits yra Vilijos Choro garbės narys. Kai cho- ras nutarė priimti garbės na- riais tuos, kurie norės, tai P. Liktoraits pirmas įstojo į Vi-

re, svetainėje po num. 222 Paterson St. Dainuos Aido Choro Merginų Sekstetas iš Brooklyno ir kiti gar- sūs dainininkai. Kalbės d. J. Shur- ba. Įžanga tikta 15 centų. Ateiki- te visi ir atsiveskite savo pažįstamus. (116-117)

## GRAND RAPIDS, MICH.

ALDL 66 kp. ekstra susirinkimas įvyks 22 d. gegužės Liet. S. ir Duk. Dr-jos svetainėje, 1057 Hamilton Ave. Visi nariai būtinai dalyvaukite, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėji- mui. Turėsim išrinkt delegatus į 10-to Apskričio konferenciją. Kp. Valdyba. (116-117)

## SHENANDOAH, PA.

ALDL 17-tos kuopos susirinki- mas įvyks nedėlioje, gegužės 21 die- ną, 10 val. ryte, savo svetainėje, 101 N. West St. Visi nariai dalyvauki- te susirinkime, nes turėsime daug svarbių reikalų. Reikia rengtis prie visuotinio ALDL susirinkimo. Aps- kričio piknikas įvyks birželio 25 d. Jau dabar turime pradėt rūpintis, kad piknikas pasisektų. Kuopos sekretorius pranešė kad jau gavo šių metų laidos knygu "Bedarbė", galėsitė atsimeiti. Kurie dar nepasimokėjote duoklės už šiuos metus, pasimokėkite.

Kp. Org. (116-117)

## HUDSON, MASS.

Didelis Metinis Piknikas Rengia L.D.S.A. 100 kuopa 21 d. gegužės (May), 1933 ant draugu Sta- bauskių ir Aleksandru ūkės (farmos) tarpe Sudbury ir Maynard "Road" prie pat kelio; vieta gera ir daugu- mui žinoma; prasidės 10 val. ryte. Gerbiami Hudsono ir apielinkės lie- tuviai! Šis metinis piknikas bus vie- nas iš geriausių, kokio iki šiole nė- ra buvę; bus visokių pamarginimų ir laimėjimų. Kviečiam visus atsilan- kyti skaitlingai. Rengėjos. (116-117)

## GRAND RAPIDS, MICH.

"Laisvės", "Vilnias" ir "Darbinin- kės" skaitytojų susirinkimas įvyks 21 d. geg. 8 val. vakare; Sūnų svetainėje. Draugai ir draugės, ma- lonėkite dalyvauti, nes bus išduotas raportas sugrįžusių delegatų ir ap-

kalbėjimas tolimiesnio veikimo Komisija.

## ROCHESTER, N. Y.

Jaunuoliai rengia prakalbas, kurios įvyks gegužės (May) 21 d., nedėlioje, kaip 2 val. po pietų, Gedemino sve- tainėje, 575 Joseph Ave. Kalbės jau- nuolių Bertha Fulton anglių kaba. Visi jaunuoliai kviečiami atsilankyti į šias svarbias prakalbas. Taipgi yra tėvų priedermė paraginti savo jaunuolius, kad eity į minimas pra- kalbas. O visi progresyviai darbi- ninkai tuo pačiu laiku, kaip bus jaunuolių prakalbos, būkite mažojo svetainėje, ant viršaus, nes čia bus syktu draugas A. Bimba ir mes tu- rėsime su juom pasikalbėjimą apie partijos reikalus. (115-117)

## PATERSON, N. J.

ALDL 84 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, gegužės (May) 21, 3 val. po pietų, 69 Holman St. Visi nariai malonėkite dalyvauti, nes yra labai svarbių dalykų apsvarstymai, taipgi atsiveskite ir naujų narių. Org. J. L. (115-117)

## PHILADELPHIA, PA.

Svarbios Prakalbos Gegužės 20 d., 8 val. vakare įvyks- ta svarbios prakalbos Sovietų Sąjun- gos pripažinimui. Prakalbos atsiub Turngemeinde Hall, Broad St., ir Columbia Ave.

Kalbės žymus prof. Donald Hen- derson, Columbijos Universiteto, Carl Brodsky, nacionalio komiteto narys F.S.U., A.W. Mills ir kiti. Ant šių prakalbų bus duoti atsakymai šmei- žikams kunigui Walsh, William Green —Hamilton Fish. Prakalbos bus svarbios. Lietuviai nepamirškite nu- eiti į šias prakalbas. Ant šių pra- kalbų bus plačiai išaiškinta apie pri- pažinimą Sovietų Sąjungos. (114-116)

## MONTELEO, MASS.

Drg. K. B. Karosienė Montello kal- bės 21 d. gegužės, nedėlioje, 7 val. vakare, T. N. svetainėje. Ta patią dieną, 2 val. po pietų, turėsime pasi- kalbėjimą svarbius reikalais. Tad ALDL 6 kp. ir LDSA 22 kuopos nariai, susirinkite minėtu laiku drau- giškam pasikalbėjimui. (115-1116)

# SOCRA BRAND



## KENUOTI PRODUKTAI

Skanus ir kvapsningi gardumynai, pagaminti iš geriausių žuvų iš sveikatingų Sovietų Sąjungos upių. Apdirbamos prie augščiausio išbulbinimo sanitariskų sąlygų ir po griežta valdžios priežiū- ra ir su apsauga vitaminų.

### SKANUMYNŲ ARISTOKRATAS

## ROYAL STURGEON su TOMATO SAUCE

Kiti geri prirėngimai stalui ir

## "SOCROS" VIRINIŲ

### NELMA STURGEON

SPRATS IN OIL Strimelės)

SANDRE-SUDAK (Su Tomeitėmis)

### STUFFED PEPPERS

Augščiau suminėti produktai sekmingai parsiudu- da ir neša pelną krautuvininkams. Del smulkmin- gesnių informacijų kreipkitės į Sovietų firmą:

## AMTORG TRADING CORPORATION

261 Fifth Ave.,

New York City

Taipgi Skyriai: 260 California St., San Francisco, Cal. ir 354 South Spring St., Los Angeles, Cal.

## PRANESIMAI IS KITUR

PATERSON, N. J. Nacionalis Audinio Darbininkų Uni- ja rengia koncertą ir prakalbas įvyks 20 dieną gegužės, 8 val. vaka-



## JEI KALBĖSI UŽ DARBININKUS, TAI NETEKSI KUNIGYSTĖS

Šalia Minersville, Pa., randasi kaimas, kur yra airių katalikų bažnyčia ir parapija. Apie šios parapijos kleboną kun. Daugherty, "Laisvėje" tilpo korespondencija apie pabaigę kovo mėn., kurioj tam tikrais išrovavimais nutylėta svarbūs faktai. Bet dabar matyti, kad iš to kunigo niekas neišeis naudingo darbininkų reikaluose, tai čia pakalbėsime plačiau. Todėl prisieina ir keletas sakinių pakartoti.

Kunigas Daugherty, jau kiek pirmiau buvo išstojęs prieš Reading Coal and Iron Company, kam ji kitur tulas kasyklas leidžia dirbt per daug, o čia per mažai. Ir kada ši kompanija rengėsi čia jau paskutinę kasyklą uždaryti—užleist vandeniui, prisakė visiems maineriam išsinešti įrankius, tai šis kunigas pradėjo labiau veikti prieš kompaniją ir iš dalies prieš kitus kapitalistus, prakalbojis ir per spaudą.

Tuo tarpu Minersville Bedarbių Taryba pradėjo smarkiai veikti ir rengėsi prie streiko prieš verstina darbą. Tad draugai K. Arminas ir J. Kaminskas, nuvyko pas kun. Daugherty kalbinti jį, gal pasakyti prakalbą Minersville'je taisyklomis. Su k ambibus durų signalėlių, išėina gspadinė. Ant jos užklauso, jie pareiškė, kad nori matyti kleboną. "Gerai, eikit į vidų ir sėskit; jis dabar bažnyčioj, neužilgo ateis." Jiems atsisėdus, ji užklauso, kas per reikalas.

—Žinom, kad kunigas D. interesuojasi bedarbių reikalais, tai tuomi norim su juo pasikalbėti,—jie atsakė.

—Taip, bet del to jisai susilaukė didelių nesmagumų,—ji pareiškė, ir sako:

—Father Daugherty mėgino veikti taisyklomis; kalbėjo ir rašė. Dabar buvo prisirengęs kalbėti per radio, bet Readingo kasyklų savininkai, pamatę tą paskelbimą, neleido kalbėti. Ant rytojaus buvo suaukta masinis mitingas užprotestuoti prieš tai; susirinko tiek daug, kad netilpo į baž. salę. Father D. turėjo ten kalbėti. Tuo tarpu per telefoną kardinolas Daugherty jam uždraudė; girdi, jei kalbėsi ar dalyvausi, neteksi kunigystės. Nuo to kunigas įpuolė tokion desperacijon, kad buvo gatavas nusiplėšt kalnierių ir eit susirinkimam kalbėti. Tai tik aš verkdamas, kaip tik jį atprašiau! Tad atsiklaupė ir ėmė poteriaut.

Kitam kambaryj būta kun. vikaro, kuris girdėjo tos ponios išsiplepėjimą; atėjo ir pamaisė kalbą; ją pasiuntė kur kitur, svečius į kitą kambarį; girdi, "man čia reikia kas daryti."

Už kelių minučių atėjo ir klebonas Daugherty. Visas įraudes, matyt, dar nesavas nuo vakarykščio kardinolo smūgio. Apsimai-

nėm laba diena; svečiai perstatė savo atsilankymo tikslą. Jisai sako:

—Aš kalbėčiau del darbininkų — bedarbių naudos, kad ir 2-3 kart į dieną. Bet ve (pridėjo pirštus prie lūpų,) "mano lūpos jau užpleisteriuotos!" Juk matėt ar girdėjot kaip Philad. and Reading Coal and I. Co. su manim per radio pasielgė. Negana to, vakar kardinolas Daugherty man burną visai uždarė! Dabar aš negaliu nieko; jūs patys laikykite mitingus, išneškite protestus, siųskite komisijas pas kardinolą.

Mat, kunigas ir gspadinė manė, kad kalba su kokių parapijonų atsiųstais. Ką gspadinė išsikalbėjo, tai kunigas D. daug daugiau—jis toliaus net ve kaip jiems pasisakė:

—Aš dabar matau, jog religijos nėra; tik doleris ir pavergimas! "I was ready to quit."—Reiškia, jei ne gspadinės verksmas, jis būtų nusimetęs atbuląj kalnierių. Vienok jis pasidavė tai veidmainystei ir toliaus patsai mulkina darbininkus.

Toliaus, viršminėti draugai to kunigo užklauso, ką jis mano apie šiandieninį verstina darbą ir U. M. W. of A. uniją? Jisai atsakė:

—Šis verstinas darbas, tai bjaurus pasimojimas ant darbo žmonių teisių; tai męginimas gražinti senovės vergiją! Aną dieną aš pats patėmijau grupę verstinių darbininkų už maisto paršalpa, mušančią, kriušinant akmenis apie 10 svarų kūjais. Aš tuomi pasibjaurėjau ir patariau mesti tą darbą — ką jie ir padarė.

Apie minėtą uniją jis sakė:

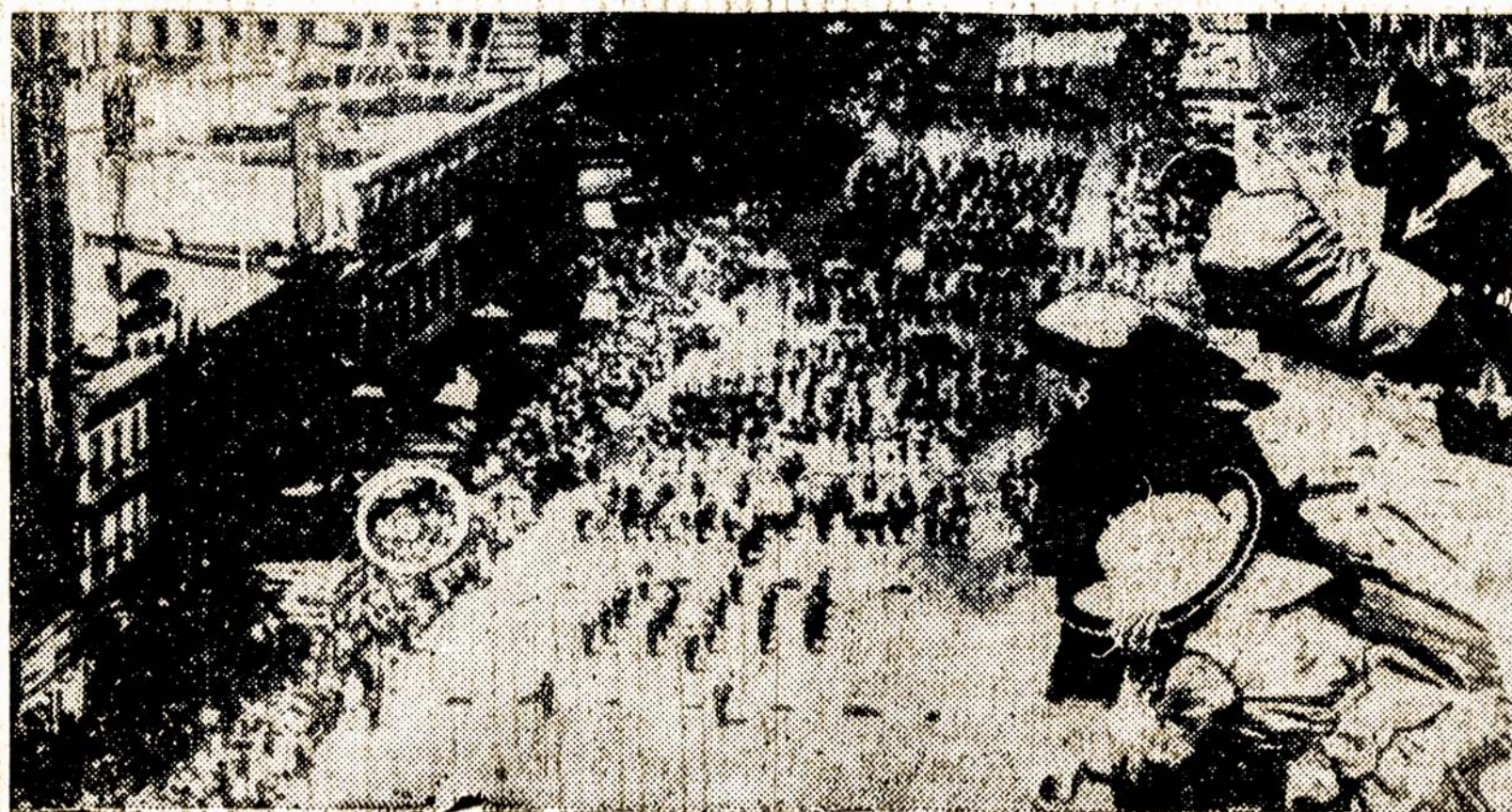
"Nėra unijos, nėra unijos, o tik pardavinėjimai darbininkų organizuotų spēkų."

Mes visuomet sakėm ir sakom, jog religija tai nėra niekas daugiau, kaip tik įrankis išnaudojimui, pavergimui protinių ir fizinių darbo žmonių spēkų! Dabar aiškiai įrodė jie patys, tas Romos dvasiško trus-tas šulas, kapitalistų agentas kardinolas Daugherty ir kitas Daugherty, kunigas.

Tad gi ar yra protinga duotis tokiems save apgaudinėti? Tik nors kiek pnaudokite savo protą, tikintieji darbininkai. Jūsų pačių protas atsakys, kad ne! Juk protinė tamsybė tveria didžiausias nelaimes. Per tai ir šiandieninė pražūtina ga padėtis darbo žmonėms yra.

Bet iš to išeit yra galima; tik reikia atsikratyti nuo temdintojų proto, nuo kunigijos ir kitų kapitalistinių apgaudinėtojų, o stot organizuoti bendru frontu, po komunizmo vėliava ir kovot už savo teises žmoniškai gyventi. Tik per kovas darbo žmonių klasė, ne šiandien tai ryt, bus laimėtoja, ir palaidos visą kapitalistinės sistemos bjaurumą.

A. Arbačauskas.



Paveikslas San Francisco parodos, kurioje provokatoriai metė bombą ir del kurios Tom Mooney sėdi bastilijoje. Po dešinei ant stogo yra Tom Mooney, po kairei, kitoje pusėje, račiuku paženklinata vieta, kur buvo mesta bomba. Aišku, kad T. Mooney yra nekaltas.

## Wilkes Barre ir Apieilinkės Bedarbių Padėtis

Kurioj dalyj Wilkes Barre, Pa., miesto nepasisuki, visur matai eiles bedarbių, ir kad tų bedarbių skaičius nors kiek eitų mažyn; bet jų mažėjimo visai nematyti.

Tiesia, miestas paėmė į darbą apie 600 darbininkų; taipgi būrelis darbininkų dirba prie naujo pašto statymo, kur paprastas darbininkas gauna tik 25 centus į valandą; taipgi nemažai jaunimo išvežė į Roosevelto "kempes" už vieną dolerį į dieną dirbti.

Vietinė kapitalistų spauda nesnaudžia. Kada miestas paėmė tuos 600 darbininkų į darbą, tai pradėjo rašyti, kad dar daugelį darbininkų ims; ir pradėjo išnaudo bedarbius registruoti, kur kasdieną darbininkų eilės vargsta, cilėse stovėdami belaukiant užsiregistruoti darbu; o kurie juos registruoja, tai nesiskubina; kelis bedarbius juos išleidžia, ir palaiko juos ten ilgą laiką, o kiti lauke vargsta. Kiekvienas užsiregistruojes pas kvi laukia tos laimės—gal gaus dirbti tas penkias dienas į mėnesį. Tiesia, kurie tos laimės sulaukia, tie sunkiai nedirba.

Kapitalistų laikraščiuos gana rašoma apie geresnę ateitį bedarbiams, kad tik juos kaip nors užbovyt, kad jie nepradėtų reikalauti geresnio pragyvenimo. Tai taip ir rašo, kad tik ilgiaus tuos bedarbius palaikyti neorganizuotus, palaidus.

Keletas dienų atgal pradėjo įtikinėti bedarbius, kad greitai laiku būsią gana darbo, būk pradėsią Susquehanna upę prakast jos viduryj, ba iš kasyklų į "breikerių" yra visuom užversta; taipogi taisyti jos kraštus, kad nesiliėtų vanduo, kuris padaro daug nuostolių. Jų pranešimais, būsią pradėtas tas darbas nuo Pittstono iki Nantieoke. Tai būtų geras ilgumas, ir sakoma, kad darbas būtų užtikrintas dviem metam tūkstančiams darbininkų.

Todel dabar daugumos vietinių bedarbių mintis atkreipta į tą būsimą darbą, kuris sulauko juos nuo organizavimo si.

Bet nežiūrint tų visų prižadų, kad dabartinis skurdas baigsis ir viskas bus kitaip,—sulig pačios kapitalistinės spaudos pranešimu,—Luzerne paviete yra bedarbių 63,834, bet tai dar toli nuo tikros pilnos jų skaitlinės. Prie šio skaičiaus nepriskaitoma bedarbiai Glen Alden aštuonių uždarytų kasyklų nei tie lokaliniai streikeriai, kurių yra šiame apskrityje. Todel minimas bedarbių skaičius labai sumažintas.

Jeigu tokioj didžioj bedarbių armijoj šiame apskrityje būtų vienybė tarp bedarbių ir kad visi sykiu reikalautų žmoniškesnio pragyvenimo, tai nuo tokio galingo jų balso sudrebėtų čia valdančiosios klasės pamatai, ir didžiumoj būtų išpildyti bedarbių reikalavimai.

Todel, draugai bedarbiai, jau laikas stoti į kovą už savo būvio pagerinimą. Niekas savitas mums jo nepagerins, kaip tik mes patys.

Veisiejiskis.

OAKVILLE, CONN.

Gegužės 9 d. LDS 31 kp. surengė krutamus paveikslus apie Sovietų Sąjungos Penkių Metų Planą. Žmonių prisirintų pusėtinai; galėjo būti virš 200, bet, rodos, turėjo būti daug daugiau, kadangi žmonės eina į judamuosius paveikslus tokius, iš kurių negalima nieko gero pasimokinti.

Šie paveikslai apie Sovietų Penkmetės Planą vertėtų matyti kožnam darbininkui, ypačiai tiems, kurie prisiklausė visokių šmeižikų, šnekančių prieš Sovietų šalį, ir akiai tikios kraštus, kad nesiliėtų vanduo, kuris padaro daug nuostolių. Jų pranešimais, būsią pradėtas tas darbas nuo Pittstono iki Nantieoke. Tai būtų geras ilgumas, ir sakoma, kad darbas būtų užtikrintas dviem metam tūkstančiams darbininkų.

Todel dabar daugumos vietinių bedarbių mintis atkreipta į tą būsimą darbą, kuris sulauko juos nuo organizavimo si.

## Dr-gės K. B. Karosienės PRAKALBŲ MARŠRŪTAS

SO. BOSTON, Mass., Ketvirtadienį, 18 d. Gegužės  
Lietuvių Svetainėje, kampas E. ir Silver Sts.  
7:30 valandą vakare.

BRIGHTON, Mass., Penktadienį, 19 d. Gegužės

NORWOOD, Mass., Šeštadienį, 20 d. Gegužės

MONTELEO, Mass., Sekmadienį, 21 d. Gegužės

STOUGHTON, Mass., Pirmadienį, 22 d. Gegužės

BRIDGEWATER, Mass., Antradienį, 23 d. Gegužės.

nedirba kaip 8 valandas į dieną, — tai visai kitokį persitikrinimą žmogus gauni. Tenai taipgi parodoma, kaip pirma prie caro darbininkai dirbo ir kaip dabar, kaip jie pirma gyveno ir kaip dabar.

Palyginus, tai Sovietų Sąjungos darbininkai į 15 metų pasiryžusio darbo padarė keletą šimtų metų progresą, kokio nebūtų kapitalistinės šalys jokiū būdu padarę per taip trumpą laiką. Mat, Sovietų Sąjungoj dirbama pagal bendrą planą ir delei darbininkų naudos, o kapitalistinėse šalyse be bendro plano, anarchikai ir tiktai delei kapitalistų pelno.

Judyje visur matosi, kaip statoma elektros stotys ir apšviečiama miestai ir kaimai; o čia Amerikoje, vaikščiojant po stubas, matai, kad beveik pusė darbininkų nebeturai nei elektros nei gazo, ir žibina kerosininėmis lempomis. Ką tas reiškia? Pasirodo, kad Amerikos civilizacija puola žemyn.

Amerikos darbininkai turi organizuotis į Bedarbių Tarybas ir kovoti. Tiktai per kovą tegalima bus išgauti bei palaikyti tas, kas darbininkui yra reikalinga turėti. Jeigu mes taip ilgai būsime, kaip iki šiol, tai pasijusime, kad viską praradome, ką katras dar turėjome, nes ir dabar daugelis savo sutaupymus bei turtelį prarado: atėmė iš jų namus, uždarė bankuose pinigų. Tas pats laukia ir kitų, kuriems iki šiol dar to neatstikto, bet greitai gali atsitikti.

Minimame parengime taipgi Waterburio Vilijos Choro Seks tetas sudainavo keletą dainų ir drg. C. Strauss pasakė gerą prakabla.

Reikia pasakyti, kad šis surengimas kaštavo pinigų; gal ir kuopai prisieis keletas dolerių pridėti, bet draugai neturėtų nusiminti, nes paskleista daug dvasinės naudos: daugelis savo akimis pamatė Sovietų Sąjungos progresą.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Is Tarptautinio Darb. Apsigynimo Veikimo

Worcesterio T.D.A. centralinis komitetas buvo pasibrezęs didelius darbus pereiną mėnesį ir juos atliko. Pirmą—kad pasiuntė delegatą į Tom Mooney kongresą, kuris įvyko Chicagoj, Ill. Gegužės 26 d. kaip 7:30 val. vakare, Washburn Hall (Mechanics Hall) bus tarptautinis masmitingas, kuriame bus išduota platus raportas iš Tom Mooney kongreso. Kalbėtojai bus iš New York ir Bostono, ir iš vietinio delegato išgirsime raportą. Visi nepamirškime dalyvauti šiame mitinge. Antra—kad pasiuntė du delegatus į Washingtoną apgynimui Scottsboro jaunuolų. Kada šis raportas bus duodamas, tai bus pranešta vėliau per spaudą. TDA 18 kp. susirinkime pereiną mėnesį buvo į kuopą

priimti trys nauji nariai. Taipgi nutarėm parsitraukti 100 atviručių, kuriomis reikalaujama, kad būtų paliupsuoti Tampa kaliniai. Draugai, pasipirkite, kai bus jos pardavinėjamos, nes šie kaliniai yra mūsų draugai, už mūsų reikalus laikomi kalėjime. Taipgi nutarėm šelpti vieną kalinį su \$2 kas mėnesį.

LDSA 2 kp. aukavo TDA \$10. TDA 13 kp. taria draugišką ačiu LDSA 2 kp. narėm už jų tokį didelį pasidarbavimą, nes dabartiniu laiku sukelti \$10 yra labai sunku.

TDA 13 kp. susirinkimas įvyks 23 d. gegužės, kaip 7:30 val. vakare, po num. 29 Endicott St. Visi nariai, dalyvaikite susirinkime. Taipgi čia noriu priminti apie mokeskis į kuopą. Draugai, kurie neužsimokėję, ateikite ir užsimokėkite narines duokles. Kas link bedarbių mokeskis—bedarbiams narinė mokeskis yra tik tai du centai į mėnesį; tai nėra reikalo, kad narys išsibrauktų delei bedarbės.

Iubraudorar  
TDA 13 kp. Koresp.  
D. Lukienė.

Lenkija Neatiduos Pomorže

Koridoriaus Vokietijai

WASHINGTON. — Lenkijos atstovas generolas Roman Gorecki pareiškė: "Lenkija neatiduos koridorių Vokietijai; ant žūt ir būt už jį kovos." Koridorius pravestas vakarine Vislos

puse linkui Baltijos jū Vokietijos fašistai grū jį atsiimti. Lenkijos atvas sakė, kad Lenkijariaus prieš tokį pasikėsmą. Jis nurodo, kad Lenkija su Sovietų Sąjunga cbar gerai susgyvena ir y padarius nepuolimo sutarkas užtikrina jos rytinių rubežių saugumą.

Imperialistų Tarpe Niovyinės Nuolatos Didėja

PARYZIUS. — Prekybos karas nuolatos plečiasi imperialistų tarpe. Francija ir Belgija susitarė prekybos reikalais laikytis prieš Jungtinių Valstijų kapitalistus. Japonai-pardavėjai vis daugiau veržiasi į Australiją ir kenkia anglams. Vokietijos pirkliai jieško naujų rinkų. Prekyba aštrina visoj eilėj šalių kapitalistų tarpe niovyines.

## SOVIETŲ ZUVIS

Krautuvėms proga įsigyti Sovietų žuvis už žemą kainą  
Penkių Rūšių Žuvis  
Ko 10 kenuų kiekvienos rūšies, viso 60 kenuų  
UŽ \$5.75  
Persiuntimas apmokėtas. Pinigus prašome prisiųsti iš anksto  
"L A I S V Ė"  
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

H. Belsky Tel STagg 2-3487 H. Hausenbold  
PResident 8-5341 MInnesota 9-7222

## Empire Cornice & Roofing Co.

CORNICES AND SKYLIGHTS



DENGIAME VISOKIUS STOGUS

Atliekame išpjaustymus žviesai ir orui ir darome švininius ir kitokius šaltkalvystės darbus

87 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.  
Near So. 2nd Street

TELEFONAS  
Pulaski 8-1098

ATDARA DIENA  
IR NAKTĮ

NAUJAUSIOS MADOS

## Rusiška PIRTIS Turkiška

Flushing Russian and Turkish Baths, Inc.

M. TEITELBAUM, Manadžeris  
IZANGA DIENA IR NAKTĮ 60c SUBOTAS VAK. 75c  
Antroj klasej lašais išsimaudymas ir miegojimas per visą naktį ant trečj lubų, oringam kambary—35c  
Naujai perdirta Rusiškai-Turkiška Pirtis su moderniškais pagerinimais. Įtaisyta didelis plaukimui prūdas su šviežiu vandeniu. Lapuotos vantos išspėrimui veloni MOTERIMS PANEDELAIS IR UTARNINKAIS, nuo 10 valandos diena iki 12 val. vakare. Trys gariniai kambariai delei išspėrimo: Rusiškai, Turkiškai ir garo vanojimosi kambarys. Taip pat RESTORANAS su geriausiu garantuotu patarnavimu.



29-31 Morrell St., tarpe Cook ir Deveboise Streets  
TIES BROADWAY IR FLUSHING AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

KELRODIS: B. M. T. eleveiteriu; išlipt ant Flushing Ave. stoties; B. M. T. subway—išlipt ant Montrose Ave. stoties; visais Broadway karais—išlipt ant Flushing Ave.

## JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Pennsylvania ir New Jersey valstijose



Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atitinkamiausias ir už prienamą kainą. Nulūdimo valandoj, prašau kreiptis prie manęs sekandiu antrašu:

1439 South 2nd Street  
PHILADELPHIA, PA.  
Telefonai: Bell—Oregon 5186  
Keystone—Main 1417



# Vietinės Žinios

## Kada ir Kiek Bedarbiai Gauna Pašalpos

### Baisios Vagystės Šelpimo Biuruose

Net kapitalistinis "Daily News" laikraštukas pereiną antradienį rašė, kad alkanieji bedarbiai tuoduoda tiek pašalpos, kiek lieka nuo vagių-grafterių.

Brooklyno dalyje, vadinamoj Crown Heights, pav., šelpimo biuro agentai taip daro. Jie gauna iš miestinio fondo tam tikrą skaičių maisto tikiety, kuriuos turėtų padalinti bedarbiams. Didele dalį tų tikiety jie parduoda už pusę kainos tam tikriems groserninkams; sakysime, šelpimo viršininkas bei viršininkėlis atneša \$15 vertės maisto tikiety; groserninkas atperka jį už \$7; paskui už tą tikiety groserninkas išsikolectuoja iš miesto visus 15 dolerių. Tuo būdu vienas tik groserninkas minimoj Brooklyno dalyje per savaitę superka iš "šelpėjų" tikiety 200 iki 300 dolerių vertės, ir turi gryno pelno nuo šimto iki pusantro šimto dolerių į savaitę vien iš to vagiško biznio.

Gali alkanie bedarbiai, kam nori skųstis, sako "Daily News": niekur jie užtarimo negaus. Biuro agentai pasakys, kad jie "bedarbiams padalinę" paskirtą skaičių maisto tikiety, ir viskas.

Vagystė yra varoma ir su pinigais, kurie skiriami apmokėti bedarbiams už kambarius, ir dar štai kaip.

Štai politikierukas, demokratų partijos skalikas. Jis nori gaut kyšių už pasidarbavimą per rinkimus. Nors jis turi darbą arba biznį ir gerai gyvena, bet jam "reikia" pašalpos. Todėl politikierukas daro sumokslą su namo savininku ir su policijos maršalu. Maršalas, būk tai sulgius savininko skundo, išduoda raštelį "disposes" — reiškia, tas demokratų gončtas turi būti išmestas iš kambarių del randos neužsimokėjimo. Tada šis "nabagas" eina į šelpimo biurą; o biuro viršininkai jau būna gavo patvarkymą iš demokratų klubo; ir supranta, kad biuras tuojaus išduoda politikierui čekį apsimokėti už kambarius; čia, mat, būk esąs "greitas reikalas", būk tai greiš žmogaus šeimynos išmetimas į gatvę.

Tuo būdu desėtkai tūkstančių dolerių yra išmokama vien demokratų partijos peniukšiams, kurie turi biznius bei darbus; bet tokie išmokėjimai įtraukiami į bedarbių šelpimo sąskaitą.

Tikrieji bedarbiai, kurie neturi ryšių su politikieriais, jaučiasi laimingi, kad gauna porą trejetą dienų padirbėti į savaitę prie pašalpiųjų darbu, už ką gauna nuo \$9 iki \$11; bet du trečdaliai šeimynų galvy nei tokios pašalpos neturi. Bet politikieriai, kad ir turėdami biznius, darbus ir automobilius, pasiduoda esą "bedarbiais" ir vien už pavaikštinėjimo "darbą" tam tikrose vietose pasidaro po \$80 ir daugiau pašalpiųjų įplaukų per mėnesį.

Pirm negu bedarbių pašalpa duodama, Home Relief Biurai siuntinėja tyrinėtojas bei tyrinėtojus į bedarbių buveines. Tie vadinami "šelpimo" darbuotojai dažnai reikalauja dešimt dolerių ar daugiau kyšių iš bedarbių, pirm negu įtraukia jį į sąrašą tų, kurie turi greitai gaut pašalpos. Jeigu tyrinėtojas kyšio negavo, tai gali sau bedarbis,

jo moteris bei kūdikiai badu vaduoti savaičių savaites ir net mėnesių mėnesius, be-laukdami pašalpos.

Tokias kapitalistinių labdarųjų šunybės išvelka viršūn net buržuazinis laikraštukas "Daily News". Bet tikrumoje jų yra daugiau ir didesnių.

Dabar skaitytojai bus aišku, kodėl Bedarbių Tarybos reikalauja ne tik reguliars visiems bedarbiams pašalpos, bet kad patys bedarbių ir dirbančiųjų darbininkų komitetai tvarkytų ir skirstytų pašalpos pinigus. Nes kol pašalpiuos fondus kontroliuos žmogėdros kapitalistiniai politikieriai, tol mažai kas beliks bedarbiams, nežūrint, kiek būtų pinigų skiriama iš valstybės arba miesto izdo.

## TDA Sekcijos Susirinkimas Įvyksta Ši Vakara

Yra šaukiamas visuotinas narių susirinkimas Tarptautinio Darbininkų Apsigymimo vietinės Williamsburgho sekcijos. Susirinkime turi būti visi kiekvienos kuopos nariai.

Balandžio 16 d. buvo šaukiamas visuotinas sekcijos narių susirinkimas, bet narių permažai atsilankė, išsivo apie 18, o lietuvių visai nebuvo. Tuo būdu negalima buvo ir valdyba išrinkti. Todėl sekcijos narių susirinkimas vėl įvyksta šiandien, gegužės 18, "Laisvės" svetainėje, 8 val. vakare. Šiame susirinkime turės būti išrinkta pastovi sekcijos valdyba. Dalyvaus distrikto sekretorius, iš kurio išgirsime daug ko, kas mums visiems nariams reikalinga bei naudinga žinoti.

Lietuviai TDA 17-tos kuopos nariai, visi dalyvaukite. Draugai, panašūs susirinkimai retai laikomi, kokį syki kitą į metus; todėl visi galite ir privalote dalyvauti.

17-tos Kp. Organizatorius.

## Jaunuolių Dienos Konferencija Gegužės 24

NEW YORK. — Šaukiama Nacionalės Jaunuolių Dienos konferencija gegužės 24 d., trečiadienio vakare, Stuyvesant Casino svetainėje, kam-pas 9th St. ir 2nd Ave. Jau išrinkta delegatai nuo keturių desėtku įvairių jaunimo organizacijų.

Lietuviai jaunuoliai privalo turėti savo atstovus toj konferencijoje, kur bus svarstoma ir daroma planai delei sekmingo apvaikščiavimo Nacionalės Jaunuolių Dienos kovai prieš imperialistinį karą.

## Blaivybės Vykdytojas Pats Šmugelinkas

BROOKLYN. — Chester P. Mills, buvęs New Yorko apskričio blaivybės vykdytojas vyriausias viršininkas, yra dabar teisiamas, kad tūkstančius gorčių alkoholio jis bevaldininkaudamas perleido salūninkams ir kitiems alkoholio šinkuotojams. Alkoholio leidimus jis duodavo būk tai reikalams fabriku, automobilių ir kt., gerai žinodamas, kad tas alkoholis yra perkamas gėri-porelės.

## Jaunuoliai Atsišaukia į Jus Delei Paramos

Pereitą savaitę Nacionalis Jaunuolių Komitetas išsiuntinėjo laiškus į visas šios apie-linkės organizacijas, prašant, idant jos rengtų vieną iš sekamų krutamųjų paveikslų nau-dai vasarinės jaunuolių mokyklos: "Red and White", "Potemkin", "Fragments of an Empire", "China Express", "End of St. Petersburg", "Ten Days That Shook the World" ir "Two Thieves". Už \$13 mes jums pristatysime filmą ir operetorių. Jums tik reikės rūpintis sveatime, apgarsini-mais ir tikietais. Mes padėsi-mes garsinti.

Jeigu jūs organizacija dar negavo šitokio laiško, nelaukite, bet apsvartykite, ar jums galima taip padaryti. Imkite iniciatyvą. Praneškite Nac. Jaunuolių Komitetui, kokia diena jums paranki, ir mes pristatysime filmą. Jeigu gavote laiška, bandykite rengti vieną iš minėtų krutamųjų paveikslų nau-dai Vasarinės Jaunuolių Mokyklos.

Ši mokykla kaštuos daug pinigų ir nieks jų nesurinkti, kaip tik mes patys. Mūsų registravimo kaina tik \$5. Mes visi žinome, kad jokiū būdu negalima pragyventi visą mėnesį už \$5. Mes žinome, kad mes, suaugę ir jauni darbininkai ir jų organizacijos, turėsime įstengt sukelt reikalavimus pinigus. Todėl, draugai, mes prašome jūsų paramos. Neapleiskite mus.

A. J.

## BANKINIO ŠULERIO MITCHELLIO TEISMAS

NEW YORK. — Federalia-me teisme eina tardymas Charles Mitchellio, ex-pirmininko National City Banko. Jis kaltinamas, kad klustaudomas mažino savo pelnus, idant nereikėtų valdžiai mokėt už juos mokesčių. Tuo būdu nuo valdžios užslepė apie \$4,000,000 gryno pelno vien 1929-30 metais. Tai tik už tuos nusuktus taksus valdžia ir ima jį nagan. Mitchellis yra padaręs įvairių žulikyčių su banko šėrais ir kitų žmonių pinigais; bet vyriausybė jo del to nekludo; gali Mitchellis žulikaiuti, bile tit savo pelnais pasidalintų su valdžia.

Grand Džiurėje, kur yra teisiamas Mitchellis, susodinti tik biznieriiai, turtingi kontraktoriai, biznių vedėjai ir prekė-jai. Nei vieno darbininko nėra tame prisiekusiųjų teisme. Vienas iš pirmiau išrinktų į džiurę ponas pasirodė esąs pats šmugelinkas, dalyvavęs nubankrutinime Banko of United States. Kiti trys džiurimėnai taipgi pakeisti. Prokuroras G. Z. Medalie ir kiti teišmo vedėjai, mat, numėklino, kad gali kilti kokis skandalas ir delei šių trijų džiurimėnų.

## Gensteriai Bandė Pasigriebt Turtingą Porelę

NEW YORK. —Keturi gensteriai antradienį prieš pietus padarė bandymą pasigrobti "kidnapint" Noel Cowardą, anglų dramų rašytoją ir aktorį, ir jo draugę Elsą Maxwell, turtingą panele. Tą darbą kriminalistai mėgino atlikti Empire State Blding; bet, ačiu budrumui sargo, kuris staiga uždarė nuo gensterių bokšto duris, tas bandymas jiems nepasisekė. Matydami, kad prieš gensterius randasi ir daugiau talcos, piktadariai pabėgo. Jeigu jiems būtų pavykę, gensteriai būtų galėję ištraukt nemažai pinigų iš tos porelės.

## Jauniem Socialistam ir Komunistam Prakalbos

Buvęs "Daily Workerio" redaktorius, dabar Partijos distrikto organizatorius, C. A. Hathaway kalbės šiandien vakare apie jaunuolių bendrą frontą prieš karą. Į prakalbas yra ypač kviečiami nariai Jaunųjų Socialistų Lygos ir Jaunųjų Komunistų Lygos. Po prakalbos bus visiems plačios diskusijos.

Šios diskusinės prakalbos įvyksta 8 val. vakare, Stuyvesant Casino svetainėje, kam-pas 9th St. ir 2nd Ave., New York, kaipgi vienas iš prirėngiamųjų žingsnių prie apvaikščiavimo Nacionalės Jaunuolių Dienos.

## BEDARBIŲ JURININKŲ TEISMAS ŠI RYTA

NEW YORK. — Šiandien paskirta prasidēt 10 val. iš ryto 57-nių bedarbių jūrininkų bylai Jefferson Market teisme, 10th St. ir 6th Ave. Jie buvo areštuoti, kada sykiu su pora šimty kitų bedarbių laivakrovėjų ir jūrininkų pasipriešino išmetimui iš prieglaudos, Jane St. "Y" misijos namo. Prieš užpuolančią juos išmest policiją tie jūrininkai iškėlė labai karštą kovą.

Didžiojo New Yorko Bedarbių Tarybos ir Darbo Unijų Vienybės Lyga šaukia darbininkus, kurie tik gali, susirinkti ši ryta į minimą teismabutį ir protestuot prieš jūrininkų teismą.

Minėtina, kad bedarbė tarp jūrininkų vis didėja. Paskutiniu laiku tapo paleista 1,500 darbininkų, kurie dirbdavo "Leviathan" laive. Tokie faktai į šipulius sudaužo Roosevelto bloufus apie laikių gerėjimą ir darbų daugėjimą.

## Kova Delei Bedarbių Šelpimo

NEW YORK. —Šiandien 11 val. laikoma nepaprasta konferencija delei bedarbių greitųjų reikalų, po num. 799 Broadway, Room 426. Užkviesta į konferenciją atstovai ne tik revoliuciniū, bet ir keiliolikos kitų organizacijų. socialistinių, "bešliškų", iš Darbo Federacijos ir kt. Konferencijos programa: kova už bedarbių rendų apmokėjimą, prieš pašalpos mažinimą, už jos padidinimą; už bedarbių apdraudos įstatymą. Penktadienį bus Bedarbių Tarybų demonstraciniai ir masinio pikieto mitingai prieš šelpimo biurus šiose vietose: 69 Schermerhorn St., Brooklyn; 422 E. 149th St., Bronx; ir 67 E. 47th St., Manhattan.

## Ateivių Gynimo Bendro Fronto Konferencija

NEW YORK. — Visos darbininkiškos organizacijos privalo išrinkti arba jų komitetai paskirti delegatus į bendro fronto ateivių apgynimo konferenciją, kuri įvyks ateinantį sekmadienį, gegužės 21 d., Manhattan Lyceum svetainėje, New York. Prasidės 10 val. iš ryto.

## PAJIESKOJIMAI

PAJIESKAU, kas galėtų paskolinti nedidoką sumą pinigų apmokėjimui bėgamųjų mokesnių ir perygvenimui infliacijjos. Mokėsiū 6 nuosimti. Atmokėjimas užtikrinamas alga (dirbu "Laisvėje"). Rašykite, tuoj arba asmeniškai pasikalbėkit: J. Barkus, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. (116-18).

## PARDAVIMAI

PARSIDUODA Parsiduoda restaurantas ir Beer garden, prie didelių dirbtuvių, gerai daroma biznis, randa pigi. Pardavimo priežastis svarbi; kurią patirsite ant vietos. Kreipkitės 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. čia bus nurodyta vieta, kur tas biznis. (116-121)

PARSIDUODA restauranas ir beer garden. Priežastis pardavimo, išvažiuoju į Lietuvą. Getaim pirkimui partuosiu pigiai. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Kreipkitės: 148 Grant Street, kampos Varick Ave., telefonas Stagg 2-7311. Antra vieta, 131 North 4th Street, kur yra dailus daržas del alaus, telefonas Evergreen 7-9635, abu bizniai Brooklyn, N. Y. (112-117)

## BROOKLYN LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA Salės del Balių, Koncertų, Ban-kietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t. Pulkus stiečius su naujaisiais įtaisymais. Keturiuos bolij alėys. KAINOS PRIEINAMOS 949-959 Willoughby Ave. Tel., Stagg 3847

## VAKACIJOMS VIETA

Puikiausia vieta vakacijom, namas ant puikaus kalno, aplinkui dideli medžiai, platus sodas, žemiau graži upė, tyras vanduo maudytis. Įvairių rūšių uogų, nuo ankstyvo pavasario iki vėluos vasaros, šviežio pieno ir visokių daržovių apšiai. Kaina tik \$10.00 į savaitę

Ypač dabar į pavasarį, kur tik nepažvelgsi mirga žiedai, leidžia malonų kvapą, galvina žmogaus sveikatą. Rašykite arba atvažnuokite persitirinti: BLOZNELIS, R. F. D. No. 2, Catskill, N. Y.

Telephone, Evergreen 6-5310

## J. GARŠVA Graborius (Undertaker)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS Išbalzmuoja ir taidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir kerietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams. 231 Bedford Avenue BROOKLYN, N. Y.

## MOLLYN'S BARBER SHOP

BEAUTY PARLOR Kuris pirma buvo 578 Grand St., Brooklyn, N. Y., dabar yra perkeltas ant 447 GRAND ST. Prieš Republic Teatrą



Tai puikiausia įtaisyta lietuviška "barberne" ir "Beauty Parlor" Brooklyne. Moksliniai patarnauja nu moderniškoms mašinoms, sėnitariskai užlaikoma, kainos labai žemos.

Telephone, Stagg 2-4409

## A. RADZEVIČIUS GRABORIUS (UNDERTAKER)

402 Metropolitan Avenue (Arti Marey Avenue) BROOKLYN, N. Y.

**LORIMER RESTAURANT**  
LIETUVIŲ VALGYKLA  
Visokių Rusių Šviežūs Valgiai, Gamunami Lietuvišku ir Amerikonišku Stiliu  
SYKĮ ATILANKĘ PERSITIKRINSIT  
Pabandykite!  
SAVININKAI MARCIUKAI  
417 Lorimer Street, "Laisvės" Name  
BROOKLYN, N. Y.

Laisvė Gaunama ant Sekančių Stočių  
Brooklyne:  
136 Irving Ave.  
1538 Dekalb Ave.  
So. 4th and Havemeyer Sts.  
Bedford Ave. and So. 5th St.  
187 Bedford Avenue  
223 Bedford Avenue  
222 Berry Street  
135 Grand Street  
287 Grand Street  
350 Grand Street  
Marey Ave. and Grand St.  
146 Union Avenue  
Metropolitan and Lorimer Sts.  
617 Grand Street  
Graham Ave. and Stagg St.  
Flushing Ave. and Broadway  
Hewes Street and Broadway  
Lorimer St. and Broadway  
180 Grand Street  
114 Union Avenue  
67 Hudson Avenue  
60 Hudson Avenue  
114 Bridge Street

New Yorke:  
Allen ir Canal St.  
Bowery and Delancey Street  
Bowery and Houston Street  
3rd Avenue and 14th Street  
Chatham Square  
Desbrosses and Greenwich St.  
685 Washington Street  
6th Avenue and 42nd Street  
1st Avenue and 4th Street

**KRAUJO SPECIALISTAS**  
Gėdam ūminis ir chroniškas vyrų ir moterų kraujas ir odos padarai ištyrinus kraujo ir žlapumo  
**DR. MEER**  
156 W. 44th St. Room 302  
New York, N. Y.  
Valandos Priėmimo:  
Ryte nuo 10 iki 1. Po pietų nuo 3 iki 9 val. vakare  
Sėkmadieniais nuo 11 ryto iki 1 po pietų  
Telefonas Lackawanna 4-2180

NOTARY PUBLIC  
TEL. STAGG 2-5043  
**MATHEW P. BALLAS INC.**  
(BIELAUSKAS)  
GRABORIUS  
UNDERTAKERS AND EMBALMERS  
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.  
MŪSŲ ĮSTAIGA ATLEKA SEKANČIUS DARBUS: MIRUSIUS PARVEŽAM IŠ VISŲ ŠALIŲ; IR IŠ ČIA PASILUNČIAM I KUR KAM REIKIA. TURIM PRIVAŠTIŠKA PIRMAJAI PAGALBAI AMBULANSINIŲ AUTOMOBILIŲ, KURIUO PATARNAUJAM NUVEŽTI I LIGONINĖ I PARVEŽTI. TURIM MOTERĮ MIRUSIUS MOTERIMS PRIŽIURĖTI. DUODAM GRAŽIA VIETĄ SAVO MYLIMUOSIUS PAŠARVOTI DOVANAI. VISAIS TAIS REIKALAIS KREIPKĖTES I MUS, O MES KUOGERIAUSIAI PATARNAUSIM. MŪSŲ RAŠTINĖ ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ, MŪSŲ TELEFONAS NIEKAD NEMIEGA.

**DR. HERMAN MENDLOWITZ**  
Praneša visuomenei, jog jis atsidaro savo ofisą Williamsburge:  
252 Berry St., Brooklyn, N. Y.  
arti Grand Street  
Telefonas Evergreen 6-3959  
Ofiso valandos nuo 1 iki 4 kas dien, ceredoms ir subatoms nuo 6 iki 7:30 val. vakarais.  
NEDELIONIOMIS FLATBUSH OFISAS  
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto 2220 Avenue J  
Kampas E. 23rd St.

**JONAS STOKES**  
FOTOGRAFAS  
Ainomi pranešu savo kostume-riams, kad perkėliau savo studiją naujon vietoj, po numeriu 512 Marion St., kampos Broad-way, Chaucey Street stotis Brooklyn, N. Y. Naujoj vietoj atudija daug geriau įrengta, todėl paveikliai padaromi kuopikliaus.  
**JONAS STOKES**  
512 Marion St., kampos Broadway  
BROOKLYN, N. Y.  
Tel. Glenmore 5-9467

Sergančių Vyrų ir Moterų Chroniškos Ligos Gydymas  
Šiandien atei-kite deli savo sveikatos išty-rimo, o jums bus išaiškinta, kaip iš fiziškai stovite. Odos Nušašči-mai, Nervų Ligos, Abėnas S P i p u m a s, Skilvio, Žarnų ir Mėšlažarnės Ligos, Nervų įde-gimas bei Reumatikiškesveliku-mal. Kvepuojamųjų Kanalų ir Kitos ligos yra sekmingai gydomas nau-jovikiškai, moksliškais būdais. X-Spinduliai, Kraujo Ištyrimai, Laboratoriniai Tyrimai, Serumų bei Cėpa Remikškimai. Priėmama Kaina Salygos pagal jūsų išgalę Ištyrimas ir Patarimas Veltui Kalbame Lietuviškai  
**DR. ZINS**  
110 EAST 16th ST. N. Y.  
Tard 4th Ave. ir Irving Place  
Išsisteigęs 25 metai  
Valandos—9 AM. iki 8 PM.  
o Sekmadieniais 9 AM. iki 4 PM.

## SKAITYKIT IR PLATIN-KIT "LAISVĖ"